

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

на тему:

**Соціокультурні практики як інструмент формування національної
ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва**

Виконав студент II курсу,

Групи МКД-11-23

Спеціальності:

028 Менеджмент соціокультурної
діяльності

Хлистун Денис Миколайович

Науковий керівник:

учений секретар,

кандидат політичних наук, доцент

Рева Тетяна Сергіївна

Рецензент:

в.о. завідувача кафедри

мистецтвознавчої експертизи,

кандидат філософських наук, доцент

Бойко В'ячеслав Іванович

Допущено до захисту:

протокол засідання кафедри

№ 4 від 20 листопада 2024 р.

в.о. завідувача кафедри

артменеджменту та івент-технологій

_____ **Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА**

АНОТАЦІЯ

Хлисту́н Д. М. Соціокультурні практики як інструмент формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Об’єкт дослідження – соціокультурні практики як інструмент формування національної ідентичності.

Предмет дослідження – соціокультурні практики як інструмент формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва.

Мета магістерського дослідження – здійснити комплексний аналіз соціокультурних практик як інструмента формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва.

У дослідженні проаналізовано сутність соціокультурних практик та їх основні форми прояву; висвітлено національну ідентичність як складову державної культурної політики; розкрито нормативно-правові засади функціонування художніх галерей як базових закладів культури в Україні та світі; охарактеризовано культурно-мистецькі проекти державних галерей міста Києва в умовах воєнного стану; проаналізовано соціокультурні практики приватних галерей міста Києва в умовах правового режиму воєнного стану; здійснено SWOT-аналіз соціокультурної діяльності НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ». Також розроблено авторський проєкт «Мистецький хаус» із утвердження національної ідентичності.

Ключові слова: художня галерея, галерейна діяльність, базові заклади культури, національна ідентичність, соціокультурні практики, правовий режим воєнного стану.

ANNOTATION

Khlystun D. M. Socio-cultural practices as a tool for the national identity formation on the example of art galleries in Kyiv. – Qualification scientific work on the rights of a manuscript.

The object of the research is the socio-cultural practices as a tool for the national identity formation.

The subject of the research is the socio-cultural practices as a tool for the formation of national identity on the example of art galleries in Kyiv.

The purpose of the research is to carry out a comprehensive analysis of socio-cultural practices as a tool for the national identity formation on the example of art galleries in Kyiv.

The research analyses the essence of socio-cultural practices and their main forms of manifestation; highlights national identity as a component of state cultural policy; reveals the regulatory framework for the functioning of art galleries as basic cultural institutions in Ukraine and the world; describes the cultural and artistic projects of art galleries in Kyiv under martial law; analyses the socio-cultural practices of private galleries in Kyiv under the legal regime of martial law; conducts a SWOT analysis of the socio-cultural activities of the «Mystetckyi Arsenal». In addition, the author's own project «Art House», aimed at the national identity formation is developed.

Keywords: art gallery, gallery activity, basement cultural institutions, national identity, socio-cultural practices, legal regime of martial law.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ» – Національний культурно-мистецький і музейний комплекс

ЦСМ – Центр сучасного мистецтва

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ГАЛЕРЕЇ ЯК БАЗОВОГО ЗАКЛАДУ КУЛЬТУРИ	10
1.1. Соціокультурні практики: сутність та основні форми прояву.....	10
1.2. Національна ідентичність як складова державної культурної політики.....	16
1.3. Нормативно-правові засади функціонування художніх галерей як базових закладів культури в Україні та світі.....	20
Висновки до розділу I.....	35
РОЗДІЛ II. ДІЯЛЬНІСТЬ ХУДОЖНІХ ГАЛЕРЕЙ МІСТА КИЄВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	36
2.1. Культурно-мистецькі проєкти державних галерей міста Києва в умовах воєнного стану	36
2.2. Соціокультурні практики приватних галерей міста Києва в умовах правового режиму воєнного стану.....	45
Висновки до розділу II.....	65
РОЗДІЛ III. «МИСТЕЦЬКИЙ ХАУС» ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ НА БАЗІ НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ».....	67
3.1. SWOT-аналіз соціокультурної діяльності НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»	67
3.2. «Мистецький хаус» як проєкт із утвердження національної ідентичності...72	
Висновки до розділу III.....	87
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	92
ДОДАТКИ	103

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасних складних трансформаційних процесів у світовому соціокультурному просторі та Україні поняття національної ідентичності розширило своє значення від вузького розуміння у науковій думці та наблизилося до його інтерпретацій у повсякденному житті суспільства. Культура, як втілення цінностей, матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, інтегрована у соціальну структуру суспільства. Після початку російської агресії проти України – це питання стало надзвичайно важливим для України, адже охоплює основні вектори розвитку культури і державності загалом.

Основну роль у цьому відіграє концепт національної ідентичності, що є фундаментальною складовою підтримки сталості будь-якого суспільства шляхом формування відчуття солідарності, гідності, спадкоємності традицій та цінностей. Її важливість знаходить своє відображення у державній культурній політиці, а саме «Стратегія утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року», Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». На рівні соціуму роль національної ідентичності втілюється у різних соціокультурних практиках, які охоплюють просвітницьку та мистецьку складові, серед яких один з важливих елементів репрезентації культурних цінностей є діяльність галерей.

В умовах воєнного стану галереї Києва (Білий світ, Національний музей «Київська картинна галерея», Галерея Лавра, Митець, Imagine Point тощо) виступають тим середовищем, де гармонійно поєднується співіснування минулого із сучасним, що впливає самоідентичність відвідувачів. Вони створюють простір для пізнання й популяризації українського мистецтва завдяки поєднанню візуальних образів із різними додатковими видовищними та освітніми компонентами. Це обумовила необхідність у комплексному аналізі

основних форм трансляції національної ідентичності у мистецьких проєктах галерей міста Києва після 2022 року.

Питання національної ідентичності стало предметом досліджень таких представників гуманітаристики як Ж. Денисюк, П. Герчанівська, М. Козловець [21-22], Н. Кривда, Л. Нагорна [35-36], О. Овчарук, О. Рафальський [40], Т. Рева [49], М. Т. Степико [51] та інші. Галереї та їх діяльність набула розвитку у працях українського мистецтвознавця В. Михальчука, також аспектам галерейної справи присвячені роботи Л. Зеленської, Г. Заїки [11], В. Карпова, В. Михальчука тощо. Соціокультурні практики та видовишно-мистецькі форми аналізують у наукових розробках В. Вовкун [5], О. Копієвська [23], С. Русаков, К. Станіславська, Т. Філіна. Незважаючи на великий обсяг публікацій, репрезентації національної ідентичності у соціокультурних практиках художніх галерей у сучасних складних умовах потребує поглибленого аналізу, що й обумовило актуальність нашого дослідження. У своїх роботах вони розглядали цю тему багатогранно, спираючись не лише на історичні аспекти, а й висвітлюючи ідентичність як важливий інструмент у розбудові державності.

Мета магістерського дослідження – здійснити комплексний аналіз соціокультурних практик як інструмента формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва.

Визначена мета дослідження передбачає розв’язання таких **дослідницьких завдань**:

- проаналізувати сутність соціокультурних практик та їх основні форми прояву;
- висвітлити національну ідентичність як складову державної культурної політики;
- розкрити нормативно-правові засади функціонування художніх галерей як базових закладів культури в Україні та світі;
- охарактеризувати культурно-мистецькі проєкти державних галерей міста Києва в умовах воєнного стану;

- проаналізувати соціокультурні практики приватних галерей міста Києва в умовах правового режиму воєнного стану;
- здійснити SWOT-аналіз соціокультурної діяльності НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»;
- розробити «Мистецький хаус» як проєкт із утвердження національної ідентичності.

Об’єкт дослідження – соціокультурні практики як інструмент формування національної ідентичності.

Предмет дослідження – соціокультурні практики як інструмент формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва.

Методи дослідження. Магістерське дослідження побудоване на міждисциплінарному підході, що дав можливість здійснити ґрунтовний аналіз соціокультурних практик художніх галерей міста Києва, а саме їх проєктів орієнтованих на національну ідентичність. Було застосовано спеціалізовані та загальнонаукові, зокрема SWOT-аналіз (для визначення слабких та сильних сторін у функціонуванні НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ» в умовах воєнного стану та розробити свій проєкт для цього типу закладів) , аналіз, узагальнення, порівняння (при розритті нормативно-правових засад функціонування художніх галерей в світі та Україні) та інші.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у розкритті соціокультурних практик як інструменту формування національної ідентичності на прикладі художніх галерей міста Києва в умовах воєнного стану та його важливості для національної стійкості.

На основі аналізу діяльності рішких художніх галерей було запропоновано проєкт «Мистецький Хаус», який спрямований на утвердження національної ідентичності, платформою його реалізації запропоновано НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ».

Практичне значення одержаних результатів. Дослідження проведено у рамках реалізації міжнародної програми Erasmus + гранту «Academic Response

to Hybrid Threats 610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-CVNE-JP» (WARN) на освітній програмі другого (магістерського) рівні вищої освіти «Крос-культурний менеджмент».

Матеріали магістерського дослідження можуть бути застосовані закладами культури у реалізації Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року, а також рід час підготовки різних виставок присвячених національній ідентичності в умовах правового режиму воєнного стану. Також результати можуть бути застосовані при розробці навчальних курсів «Стратегічний та інноваційний менеджмент в сфері культури», «Культурні практики як інструмент протидії гібридним загрозам у реальному та віртуальному середовищі», «Гібридна (асиметрична) протидія в інформаційно-культурному та когнітивному просторі» тощо.

Апробація результатів дослідження. Магістерська робота обговорена і допущена до захисту на засіданні кафедри артменеджменту та івент-технологій 20 листопада 2024 року (протокол № 4). Окремі аспекти дослідження пройшли апробацію на VIII Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір» (м. Київ, 7 листопада 2024 р.). Опубліковані тези на тему: «Репрезентація національної ідентичності у художніх галереях міста Києва» [56].

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, висновків та списку використаних джерел (105 позицій). Загальний обсяг роботи 109 сторінки, основний текст – 95 сторінок.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ГАЛЕРЕЇ ЯК БАЗОВОГО ЗАКЛАДУ КУЛЬТУРИ

1.1. Соціокультурні практики: сутність та основні форми прояву.

Соціокультурні практики є ключовим аспектом вивчення соціальної та культурної динаміки суспільства. Вони охоплюють сукупність дій, норм, традицій, звичаїв, які утворюють повсякденне життя певної соціальної групи або суспільства загалом. У контексті обраної теми варто почати з основних визначень щодо сутності соціокультурної практики, що це таке та на що воно впливає.

Зокрема, у праці «Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): дис... д-ра культурології» О.Р. Копієвська досліджуючи поняття «культурна практика» визначила її як предметно-практичну діяльність людини/людей, пов'язану зі створенням або поширенням культурних продуктів [23, с.2.]

Соціокультурні практики формуються на перетині соціальних та культурних аспектів життя. Вони об'єднують матеріальні та нематеріальні компоненти культури, впливаючи на формування світогляду, цінностей та норм поведінки. Ці практики часто відображаються у способах мислення, комунікації, відносинах між людьми, а також у різних ритуалах та святкуваннях.

Соціокультурні практики мають інтерактивний характер. Це означає, що вони не тільки відображають існуючу культуру, але й активно її формують та змінюють. Через такі практики передається культурна спадщина від одного покоління до іншого, а також відбувається адаптація до нових соціальних та культурних умов.

Соціокультурні практики — це поняття, яке досліджується в різних соціальних науках, зокрема соціології, культурології, антропології. Різні вчені по-різному трактують це поняття та його значення.

Французький соціолог П'єр Бурдьє, який вважав, що соціокультурні практики формуються в результаті дії структурних умов та агентивних дій людей. У своїй теорії практик, яку він виклав у одній зі своїх найвідоміших праць «Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste» (1979)» він ввів поняття «габітус» — система стійких схем сприйняття, мислення і дії, яка формується під впливом соціальних умов та культурного контексту [68] Габітус визначає спосіб, яким люди діють та взаємодіють у своєму соціальному середовищі, і тим самим формує соціокультурні практики. Також у цій праці він досліджує, як культурні вподобання формуються відповідно до соціального класу. Він аналізує механізми, через які естетичні уподобання визначаються соціальними позиціями та як вони репродукуються через соціокультурні практики. У цій роботі вводиться поняття «габітус», що описує структуру вподобань та практик, яка формується під впливом соціального середовища.

У іншому своєму дослідженні «Outline of a Theory of Practice» (1972) французький соціолог викладає основи своєї теорії практик. Він досліджує, як соціальні структури формуються та відтворюються через повсякденні дії людей. Введення понять габітусу, капіталу та поля допомагає зрозуміти, як соціокультурні практики функціонують на різних рівнях суспільства [68].

Британський соціолог, Ентоні Гіденс, що відомий своєю теорією структурації, де він розглядав взаємодію між структурами та агентами у формуванні соціальних практик, зазначав, що соціокультурні практики є результатом постійної взаємодії між соціальними структурами (правилами, нормами, ресурсами) і діями індивідів. Він підкреслював, що індивіди одночасно створюють і підтримують ці структури через свої практики. Саме було висвітлено та розкрито у праці «The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration» (1984), де він підкреслює, що практики одночасно є результатом дій людей і засобом відтворення соціальних структур. Натомість, дослідження «Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age» (1991), Е. Гіденс присвячене аналізу питання як соціокультурні практики змінюються в умовах пізньої сучасності. Він аналізує вплив модерності на самовизначення

індивідів і розвиток їхньої ідентичності через щоденні практики та взаємодії [75; 76].

Французький філософ і соціолог, Мішель Фуко досліджував соціокультурні практики у контексті влади та знання. М. Фуко аналізував, як через соціокультурні практики відбувається контроль та нормалізація поведінки. Він вважав, що практики є засобом прояву влади, а знання є основою для вироблення цих практик. У своїх роботах науковець детально вивчав, як соціальні явища та інститути (наприклад, психіатрія, медицина, тюрми) формують і регулюють соціокультурні практики.

Найвідомішою працею Мішеля Фуко є «Discipline and Punish: The Birth of the Prison» (1975), де представлений аналіз того, як соціокультурні практики контролю та дисципліни змінювалися від раннього модерного періоду до сучасності. Він показує, як через інститути дисципліни формуються нові соціальні практики, які регулюють поведінку індивідів [73].

Юрген Габермас, німецький філософ і соціолог, відомий своєю теорією комунікативної дії. Ю. Габермас розглядав соціокультурні практики через призму комунікації. Він вважав, що суспільство функціонує завдяки міжсуб'єктній комунікації, яка є основою для соціальної інтеграції та координації дій. Соціокультурні практики, за Ю. Габермасом, мають підтримувати «комунікативну раціональність» — процес досягнення згоди через аргументований діалог [80].

Загалом серед наукового доробку Юргена Габермаса, який присвячений питанню соціокультурних практик можна відзначити: «The Theory of Communicative Action» (1984) — праця, де він досліджує, як соціокультурні практики формуються через комунікацію. Ю. Габермас вводить поняття комунікативної раціональності та аналізує, як через раціональний діалог досягається взаєморозуміння і координація дій у суспільстві [80]. У «The Structural Transformation of the Public Sphere» Ю. Габермас досліджує розвиток публічної сфери в Європі і як вона впливає на соціокультурні практики. Він

аналізує, як публічні дискусії та демократичні процеси формують соціальні норми та цінності [79].

Окрім П'єра Бурдьє, Кліффорда Гірца, Ентоні Гіденса, Мішеля Фуко та Юргена Габермаса, є й інші відомі дослідники, які внесли значний вклад у вивчення соціокультурних практик. До них можна віднести таких як: Моріс Гальбвакс, Бенедикт Андерсон, Мері Дуглас, Реймон Вільямс, Стюарт Холл, Норберт Еліас, Едвард Саїд. Коротко було здійснено аналіз основних наукових праць у контексті обраної теми.

Моріс Гальбвакс у «On Collective Memory» (1992) розвивав концепцію колективної пам'яті. Він підкреслював, що пам'ять є не індивідуальним, а соціальним феноменом, оскільки вона формується і підтримується через соціокультурні практики. Він досліджував, як колективна пам'ять впливає на формування ідентичності групи та як соціальні інститути, такі як сім'я, релігія та держава, впливають на запам'ятовування та забування історичних подій [81].

Бенедикт Андерсон у «Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism» (1983) досліджував, як націоналізм формується через соціокультурні практики, що об'єднують великі групи людей, які можуть ніколи не зустрічатися, але відчують себе частиною «уявленої спільноти». Він підкреслював роль мови, літератури, мас-медіа та інших культурних елементів у формуванні національної ідентичності [67].

Реймон Вільямс у «Culture and Society 1780-1950» (1958) аналізував, як поняття «культура» змінювалося в контексті соціальних і культурних трансформацій від кінця XVIII до середини XX століття. Він підкреслював значення соціокультурних практик у формуванні суспільства, вивчаючи зв'язок між культурними формами, мовою, мистецтвом та ідеологією [105].

Стюарт Холл, один із засновників культурних студій, досліджував соціокультурні практики через призму раси, класу та ідентичності. Його роботи розвивали ідеї про те, як культурні практики та медіа формують ідентичності та підтримують або кидають виклик існуючим соціальним структурам. Холл також

аналізував поняття «гегемонії» та роль медіа у створенні та підтримці культурних домінант, яким присвятив працю «Cultural Studies: Two Paradigms» (1980) [82].

Німецький соціолог, Норберт Еліас у «The Civilizing Process» (1939) досліджував довготривалі соціокультурні зміни, що призвели до виникнення сучасних соціальних норм і практик. Еліас аналізував процес цивілізації, через який формувалися нові моделі поведінки, що стосуються самоконтролю, ввічливості, сорому та делікатності. Він підкреслював взаємозв'язок між змінами в соціальних структурах і культурних практиках.

Ці праці мають значний вплив на соціальні науки і продовжують бути основою для дослідження соціокультурних практик у різних дисциплінах. Серед сучасних українських науковців можна виокремити: М.Т. Степико, О. Рафальський, М.А. Козловець, Л. Нагорна та ін.

М.Т. Степико у своїй монографії «Українська ідентичність: феномен і засади формування» здійснює аналіз історико-культурних основ формування української нації у взаємозв'язку із теперішніми викликами та завданнями розбудови незалежної України. Особлива увага приділяється авторському підходу до теоретико-методологічних аспектів осмислення феномену етносу й нації, а також вивченню чинників і механізмів етно- та націєгенезу [51].

О. Рафальський у монографії «Цивілізаційна ідентичність українства» розглядає теоретико-методологічні основи цивілізаційної ідентичності, її структура, що включає етнічний, національний, культурний, релігійний, політичний, громадянський, європейський та інші аспекти. Аналізується зв'язок цивілізаційної ідентичності з менталітетом і глобалітетом у контексті історичної еволюції та трансформацій, охоплюючи періоди від Середньовіччя, Києво-Руської держави, Ренесансу, епохи модерну до постмодерну [40].

М.А. Козловець у монографії «Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації» аналізує ідентифікаційні практики України в умовах глобалізації та євроінтеграції, обґрунтовується ключова роль української державності й соціокультурних чинників у формуванні національної

ідентичності. Особливу увагу приділено актуальній для України задачі розробки унікальної національної стратегії в контексті глобалізаційних процесів [21].

Л. Нагорна у монографії «Регіональна ідентичність: український контекст» регіональний аспект ціннісних орієнтацій і політичних проєкцій у широкому історичному контексті, зосереджуючись на складних процесах «переідентифікацій», що супроводжують формування нових інституційних структур і дискурсивних практик. Особливу увагу приділено ідентифікаційним кризам, зумовленим розбіжностями у регіональних самоідентифікаціях, мовних преференціях і конструюванні історичної пам'яті [36].

Соціокультурні практики мають різноманітні форми прояву, які охоплюють широке коло аспектів соціального життя та культури. Загалом серед основних форм соціокультурних практик у науковому дискурсі виділяють:

1) Традиції та звичаї: Це усталені форми поведінки, які передаються з покоління в покоління. Вони часто є символами ідентичності певної соціальної групи або нації.

2) Ритуали та церемонії: Це формалізовані та структуровані дії, що мають символічне значення. Ритуали можуть бути релігійними, соціальними чи культурними, і вони часто відіграють важливу роль у збереженні соціальної гармонії та ідентичності.

3) Мова та комунікація: Мова є не лише засобом спілкування, але й важливим носієм культурних норм та цінностей. Через мову передаються традиції, знання та соціальні норми. Мова є фундаментальною складовою соціокультурних практик, оскільки через неї передаються культурні знання, соціальні норми та цінності. Мова є інструментом, за допомогою якого здійснюється соціальна взаємодія, формуються спільні погляди, відбувається навчання та виховання. Вербальні та невербальні засоби комунікації (жести, міміка, символи) є важливою частиною культурних практик. Наприклад, привітання, вираження поваги, засоби вираження емоцій різняться залежно від культурних контекстів.

4) Мистецтво: Це включає літературу, музику, живопис, театр, кіно тощо. Такі форми культурного вираження відображають цінності та ідеї, які є важливими для певної культури або соціальної групи. Культурні практики, пов'язані з мистецтвом, включають літературу, музику, живопис, театр, кіно, танці та інші форми творчого вираження. Через мистецтво суспільство передає свої ідеї, емоції та культурні значення. Мистецькі форми є не лише розвагою, але й способом рефлексії над соціальними процесами, а також інструментом соціальної критики або пропаганди. Фестивалі, виставки, театральні постановки, концерти — це також приклади соціокультурних практик, що виражають культурні ідентичності та збагачують соціальний досвід.

5) Соціальні інститути: Сім'я, релігія, школа, держава та інші соціальні інститути формують соціокультурні практики, передаючи певні цінності, норми та знання.

6) Повсякденна поведінка та побут: Соціокультурні практики проявляються у щоденному житті людей через їхні звички, манери, стилі одягу, способи проведення вільного часу тощо.

Соціокультурні практики відображають складну мережу соціальних та культурних взаємодій, які впливають на життя суспільства, формують його розвиток та визначають культурну ідентичність.

1.2. Національна ідентичність як складова державної культурної політики

Національна ідентичність — це концепція, що описує відчуття приналежності до певної національної спільноти, яке формується через спільні історичні, культурні, мовні та соціальні особливості. Вона є важливою складовою індивідуальної та колективної ідентичності та впливає на те, як людина розуміє себе у контексті більш широкої національної спільноти.

У інтерпретації дослідників Н. Авер'янова, Т. Воропаєва національна ідентичність виступає формою соціальної ідентичності, де акцент робиться на таких її втіленнях як пам'ять - культурна, соціальна та колективна. Також вона

розвивається у контексті рольових конфліктів, відносин між спільнотами, аналізом основних цінностей, стратегій акультурації, механізмів розвитку націй та соціальних змін [22].

Національна ідентичність у широкому розумінні охоплює індивідуальне та колективне усвідомлення приналежності до конкретної національної спільноти (символами, цінностями, культурою, історичною спадщиною, територією, державними та правовими інституціями), а також політичними та економічними інтересами [22].

Українська дослідниця Нагорна Л. П. у своїй статті «Національна ідентичність», зазначає що це поняття означає «широкий комплекс індивідуалізованих і неіндивідуалізованих міжособистісних зв'язків та історичних уявлень, який становить основу самоідентифікації окремих осіб та груп людей з певною нацією як самобутною спільнотою, що має свою істор. тер., мову, історичну пам'ять, культуру, міфи, традиції, об'єкти поклоніння, національну ідею» [35].

Специфіка національної ідентичності полягає в тому, що в ній проявляються не тільки зовнішні (соціальні), а й внутрішні (психологічні) риси. На думку М. Козловець, ідентичність кожної національної спільноти передусім є результатом її власної самосвідомості, самовизначення та самостійного формування власного образу та змісту, а не того, що було нав'язано ззовні як «національний характер». Це підкреслює, що національна ідентичність є продуктом колективного самоконструювання [22].

Наукова думка виділяє декілька типів національної ідентичності, які мають різні назви: громадянський й етнічний, політичний і культурний, революційний і трайбалістський, ліберальний та інтеграційний, раціонально-асоціативний і органічно-містичний, громадянсько-територіальний та етнічно-генеалогічний,—або просто патріотизм і націоналізм [21, с. 4].

Британський дослідник Е. Сміт ще на початку 1990-х років підкреслював, що структура будь-якої національної ідентичності включає як громадянські, так і етнічні елементи, проте їх співвідношення та форми можуть варіюватися. В

одних випадках переважають громадянський і територіальний компоненти, в інших — етнічний і національний. Громадянська ідентичність полягає в усвідомленні особою своєї приналежності до національної спільноти, тоді як етнічна ідентичність відображає усвідомлення себе як представника певного етносу. Водночас Сміт вважав дихотомію Civic/Ethnic методично обґрунтованою [50, с. 22-23].

Культурна ідентичність є складовою національної ідентичності хоча культурна ідентичність відрізняється від етнічної та релігійної, вона також є частиною національної ідентичності. Незважаючи на те, що вона частково співпадає з цими ідеями, повного збігу між ними немає. Культурна ідентичність може бути незалежною від національної спільноти, наприклад, коли група людей об'єднана спільною мовою, релігійними переконаннями або традиціями, але не відчуває себе належності до певної нації [6, с. 85-86].

Для культурної ідентичності основною цінністю є спільність людей, об'єднаних через культуру, традиції та мовні зв'язки. Натомість для національної ідентичності визначальною є політична спільнота, що включає громадян, які мають спільну політичну приналежність, права та обов'язки в рамках держави.

Так, С. Шульман (США) детально розробив та впровадив стратегію оцінки концептуалізацій національної ідентичності, які були обґрунтовані ним на підставі емпіричних досліджень.

Зокрема ним була запропонована триланкова схема національної ідентичності. У цій схемі головною та знаковою є одна ланка, дві ж інших є допоміжними. Так, ученим було виокремлено три ланки, які діставили назву — громадянська, культурна та етнічна ідентичності. Саме вони є головною в ідентифікації окремої спільноти.

Як зазначає М. Козловець у своїй праці «Національна ідентичність як соціокультурний феномен», дослідник С. Шульман виокремлює десять складових «індексу національної ідентичності», що охоплює її громадянську, етнічну та культурну форми. Перша охоплює інститут громадянства, спільні території, наявність нормативної системи політичних цінностей; легітимність

політичних інститутів та забезпечення основних прав людини, усвідомлення належності до нації. Друга об'єднує такі елементи культури як традиціоналізм, мова спілкування, релігійні вірування. Остання форма розкриває питання автохтонності та самоідентифікації спільноти. При цьому підкреслюється різниця між розуміння громадянської ідентичності та культурної, де у першому випадку об'єднуючим фактором стає усвідомлення громадянства певної країни, а у другому домінує культурна та ментальна належність [95].

Українська дослідниця В. Даренська у «Історіософські виміри феномену національної ідентичності» виділяє декілька підтипів національної ідентичності: 1) архаїчний; 2) романтичний; 3) модерний; 4) постмодерний [8, с. 88-89]. Архаїчний, включає первісні стосунки між людьми, до появи націй, а рефлексія здійснюється за допомогою патерну «свої» – «чужі» [22, с. 7].

Романтичний тип рефлексії національної ідентичності виникає в епоху романтизму, коли з'являється усвідомлення самоцінності кожної національної спільноти і того, що поняття «нація» не може існувати без історичного контексту. Нація розглядається як спільнота людей, яка не лише існує в просторі, а й у часі. В Україні надзвичайно багата культурно-історична спадщина, які створюють яскравий образ України [22, с. 7].

Національна ідентичність в Україні визначається через комплекс культурних, освітніх, медійних і соціальних практик, що підтримуються і розвиваються державою. Підтримка культурної спадщини, освіти, мови, медіа та соціальних ініціатив сприяє формуванню та зміцненню національної ідентичності, допомагаючи Україні зберігати свою культурну самобутність у сучасному глобалізованому світі.

Уряд України розуміючи настільки є важливою українська ідентичність розробив постанову «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року» (далі – Стратегія) та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках», прийнятого від 15 грудня 2023 р. № 1322.

Відповідно до цілей Стратегії є утвердження української національної та громадянської ідентичності та громадянської ідентичності на основі суспільно-державних (національних) цінностей України, формування оборонної свідомості, громадянської стійкості, соціальної активності та відповідальності в українців.

Метою Стратегії є формування та утвердження української національної та громадянської ідентичності серед громадян України та закордонних українців через національно-патріотичне, військово-патріотичне виховання та громадянську освіту, з орієнтацією на суспільно-державні (національні) цінності України [19].

Наступним стало прийняття розпорядження «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року» від 16.02.2024 р. № 141-р, якою визнано за мету створення сприятливих умов та налагодження міжгалузевої взаємодії на загальнодержавному та регіональному рівнях для ефективної реалізації державної політики щодо утвердження української національної та громадянської ідентичності. Це передбачає національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання, громадянську освіту населення України, популяризацію суспільно-державних (національних) цінностей України, таких як самобутність, соборність, воля та гідність, а також формування на їх основі національної та громадянської ідентичності [20].

1.3. Нормативно-правові засади функціонування галерей як базових закладів культури в Україні та світі

Галерея — це простір або заклад, призначений для виставлення, збереження, дослідження та популяризації творів мистецтва, таких як живопис, скульптура, фотографія, графіка, а також інших культурних об'єктів. Галереї можуть бути як приватними, так і державними, і вони виконують важливу роль

у культурному та освітньому житті суспільства, сприяючи розвитку мистецтва та збереженню культурної спадщини.

Галерея (або артгалерея) – виставковий простір, призначений для демонстрації та продажу витворів мистецтва.

У науковій літературі виділяють два варіанти класифікації галерей за різними критеріями:

1). За типом власності:

Державні галереї: Засновані та фінансуються державою. Зазвичай мають великі колекції, зокрема національні шедеври. Наприклад, Національна галерея в Лондоні.

Приватні галереї: Фінансуються приватними особами або організаціями. Їхні колекції можуть змінюватися залежно від поточних виставок. Приватні галереї часто працюють як комерційні заклади, продаючи твори мистецтва.

2). За напрямом діяльності:

Мистецькі галереї: Спеціалізуються на виставках образотворчого мистецтва, таких як живопис, графіка, скульптура.

Фотографічні галереї: Присвячені виключно виставкам фотографій.

Галереї сучасного мистецтва: Виставляють роботи сучасних митців, часто фокусуючись на експериментальних і новаторських формах.

Базова мережа закладів культури - це сукупність підприємств, установ, організацій і закладів культури державної та комунальної форм власності. Їхня діяльність спрямована на створення умов для розвитку людської творчості, збирання, збереження, використання і поширення інформації про матеріальні та духовні культурні цінності, наукові досягнення. Також вона забезпечує цілісність культурного простору України, доступність національного культурного надбання та дотримання прав громадян у сфері культури [55].

Згідно статті 1 закону України «Про культуру» – «комплекс закладів культури, інших підприємств, установ, організацій, закладів освіти сфери культури державної та комунальної форм власності, діяльність яких спрямована на створення умов для забезпечення: розвитку творчості людини, професійної

художньо-творчої самореалізації особистості та отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва; підготовки кадрів у сфері культури; збирання, збереження, використання і поширення інформації про матеріальні та духовні культурні цінності, наукові розробки; цілісності культурного простору України, доступності національного культурного надбання; дотримання прав громадян у сфері культури» [14].

Відповідно до статті 22 Закону України «Про культуру» метою формування такої мережі є:

1). забезпечення розвитку сфери культури, всіх жанрів та видів мистецтва, а також збереження цілісності національної культури;

2). дотримання прав громадян України у сфері культури, забезпечення доступу до національного культурного надбання, культурних благ та мистецької творчості через виконання державних соціальних нормативів у сфері обслуговування закладами культури;

3). забезпечення територіальної доступності для населення закладів культури та освітніх закладів у сфері культури, які надають базовий набір культурних послуг, з урахуванням потреб та прав усіх категорій населення [14].

До базової мережі загальнодержавного рівня належать державні, у тому числі національні заклади культури (бібліотеки, музеї, архіви, галереї, заповідники, цирку, театри, філармонії, музичні колективи і ансамблі, культурно-інформаційні та культурно-просвітницькі центри, кіностудії, художні галереї, виставки національного (загальнодержавного) значення тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти). До базової мережі місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, виставкові зали, театри, філармонії, концертні організації, мистецькі колективи, кінотеатри, кіно-відеопрокатні підприємства, об'єднання, палаци і будинки культури, інші клубні заклади, студії, центри народної творчості, центри народної культури, центри культурних послуг, парки культури та відпочинку

тощо), заклади освіти сфери культури (мистецькі школи, мистецькі ліцеї, фахові мистецькі коледжі, заклади вищої мистецької освіти) [14].

Відповідно можна зробити висновок, що галереї, які є предметом нашого дослідження входять до базової мережі закладів культури в Україні. Як і більшість сфер галерейна діяльність регламентується нормативно-правовим законодавством. З основних документів можна виокремити, по-перше, Конституцію України, що регламентує права громадян у праві створення та розповсюдження культурного продукту та інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Закон України «Про культуру» (2012) визначає правові основи культурної діяльності, регулює суспільні відносини, пов'язані зі створенням, використанням, розповсюдженням, збереженням культурної спадщини та цінностей, і намагається забезпечити їх доступ.

Також у Законі України «Про культуру» окреслено основні напрямки культурного розвитку в Україні, що стосуються галерейної діяльності. Згідно статті 3 основні засади державної політики у сфері культури є:

- 1). визнання культури одним з основних факторів самобутності Українського народу - громадян України всіх національностей (далі - Український народ);
- 2). сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури;
- 3). захист і збереження культурної спадщини та культурних цінностей як основи національної культури, турбота про розвиток культури;
- 4). забезпечення свободи творчості та форм культурного самовираження, захист прав інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав;
- 5). пропагування української національної культури у всій її різноманітності за кордоном та світового культурного надбання в Україні;
- 6). стимулювання розвитку креативних індустрій та вироблення конкурентоспроможного креативного продукту та ін. [14].

Іншою складовою є пріоритети державної політики у сфері культури. Основні з них: 1). розвиток культури української нації, корінних народів та

національних меншин України; 2). актуалізація ролі культури як системи цінностей, ресурсу для забезпечення сталого розвитку та консолідації суспільства; 3). охорона культурної спадщини та культурних цінностей, збереження, відтворення та охорона традиційного характеру середовища; 4). розвиток мистецької освіти, кадрове забезпечення сфери культури; 5). створення, виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування, споживання, популяризація, збереження та використання культурних благ; 6). розвиток державно-приватного партнерства, залучення інвестицій у сферу культури; 7). розвиток креативних індустрій [14].

Закон України «Про охорону культурної спадщини» регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь. [16].

Закон України «Про авторське право на суміжні права» охороняє особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва - авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення – суміжні права [12].

Закон України «Про музеї та музейну справу», що регулює суспільні відносини у сфері музейної справи, визначає правові, економічні, соціальні засади створення і діяльності музеїв України та особливості наукового формування, вивчення, обліку, зберігання, охорони і використання Музейного фонду України, його правовий статус. Він поширюється на всі види музеїв та заповідників у частині їх музеєфікації, а також обліку, зберігання та використання, охорони, консервації, реставрації музейних предметів, музейних колекцій та предметів музейного значення [15].

Закон України «Про інформацію», який регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації [13].

Для прикладу світової практики регламентування діяльності галерей на власний розсуд було обрано такі країни: Сполучене Королівство, Німеччина, США, Аргентина, Китай та Японія. Це допоможе виокремити спільні та відмінні риси та створить об'єктивну картину нормативно-правового забезпечення діяльності галерей у світі.

Діяльність галерей у Великобританії регламентується кількома основними нормативно-правовими актами та законодавчими нормами, що стосуються культурної сфери, збереження культурної спадщини, авторського права, а також фінансування та управління закладами культури. Основні нормативно-правові акти включають:

1. *Charities Act 2011 (Закон про благодійні організації 2011 року)* Багато галерей у Великобританії діють як благодійні організації. Цей закон регламентує діяльність благодійних установ, включаючи галереї, та визначає правила їхньої фінансової діяльності, звітності, управління та регуляції [69].

2. *The Museums and Galleries Act 1992 (Закон про музеї та галереї 1992 року)*. Цей закон визначає правовий статус і функції державних музеїв та галерей, таких як Британський музей або Національна галерея. Закон також встановлює правила щодо збереження колекцій, управління закладами та фінансування [98].

3. *The National Heritage Act 1983 (Закон про національну спадщину 1983 року)*. Закон спрямований на збереження національної спадщини Великобританії та регулює діяльність таких організацій, як Англійська спадщина (English Heritage), що також охоплює діяльність деяких державних галерей [101].

4. *The Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Закон про авторське право, дизайни та патенти 1988 року)* Закон регулює питання авторського права у Великобританії, що важливо для галерей, які займаються виставками творів мистецтва. Він захищає права авторів, творців та правовласників, встановлюючи правила щодо використання, відтворення та поширення творів [96].

5. *The Equality Act 2010 (Закон про рівність 2010 року)*

Цей закон регулює питання рівності та недискримінації у різних сферах життя, включаючи культуру. Він визначає вимоги щодо доступності галерей для людей з обмеженими можливостями та інших вразливих груп населення [97].

6. *Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990 (Закон про планування (будівлі зі списку та зони охорони) 1990 року)* [90].

Регулює охорону історичних будівель та зон, що мають культурне або історичне значення, включаючи галереї, що розміщені в таких будівлях. Закон також визначає правила реставрації та використання таких об'єктів.

Діяльність галерей у Німеччині регламентується низкою нормативно-правових актів, які охоплюють питання збереження культурної спадщини, авторського права, фінансування культури, а також загальні положення щодо функціонування закладів культури. Основні нормативно-правові акти включають:

1. *Grundgesetz (Основний закон Німеччини).*

Стаття 5 гарантує свободу мистецтва, науки, досліджень та викладання. Це основоположне право забезпечує можливість діяльності галерей та митців у Німеччині [78].

2. *Kulturfördergesetz (Закони про підтримку культури):*

Кожна федеральна земля Німеччини має свої закони щодо підтримки культури, які регулюють питання фінансування, підтримки культурних установ, включаючи галереї, та визначають їхню діяльність на місцевому рівні.

3. *Urheberrechtsgesetz (Закон про авторське право):*

Закон регулює питання авторського права в Німеччині, захищаючи права митців та інших правовласників. Для галерей, які виставляють та продають твори мистецтва, цей закон є критично важливим.

4. *Kulturgutschutzgesetz (Закон про охорону культурних цінностей, 2017):*

Закон регулює питання захисту культурних цінностей, обмеження на їхній експорт та імпорт, а також заходи щодо охорони культурних об'єктів, що мають значення для національної спадщини. Це важливо для галерей, які володіють або виставляють цінні мистецькі твори.

5. *Museumsförderungsgesetze (Закони про підтримку музеїв та галерей):*

У деяких федеральних землях існують спеціалізовані закони або положення, що стосуються підтримки та розвитку музеїв і галерей. Ці закони регулюють питання фінансування, управління, збереження колекцій та проведення виставок.

6. *Denkmalschutzgesetze (Закони про охорону пам'яток):*

Закони про охорону пам'яток у федеральних землях регулюють збереження будівель і об'єктів, що мають історичну або культурну цінність. Це стосується галерей, які розташовані в історичних будівлях або зонах охорони.

7. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Закон проти недобросовісної конкуренції):*

Регулює питання, пов'язані з конкуренцією між галереями, особливо тими, що займаються продажем мистецьких творів. Ці закони створюють правову основу для діяльності галерей у Німеччині, забезпечуючи дотримання прав митців, збереження культурної спадщини, безпеку та відповідність діяльності галерей вимогам законодавства.

Діяльність галерей у США регулюється низкою федеральних і місцевих нормативно-правових актів, що стосуються авторського права, оподаткування, збереження культурної спадщини, та загальних положень для неприбуткових організацій і комерційних закладів. Основні нормативно-правові акти включають:

1. *U.S. Constitution (Конституція США):*

Перші поправки до Конституції США гарантують свободу слова, що охоплює свободу художнього вираження та, відповідно, діяльність галерей.

2. *Copyright Act of 1976 (Закон про авторське право 1976 року):*

Регулює захист авторських прав на мистецькі твори. Галереї, які виставляють або продають твори мистецтва, повинні дотримуватися положень цього закону для захисту прав авторів та правовласників [70].

3. *Visual Artists Rights Act of 1990 (Закон про права візуальних митців 1990 року):*

Цей закон доповнює Copyright Act і надає додаткові права візуальним митцям, включаючи захист від спотворення або знищення їхніх робіт. Це важливо для галерей, що працюють із сучасним мистецтвом [103].

4. Tax Code (Податковий кодекс США):

Галереї, особливо ті, що мають статус неприбуткових організацій, регулюються положеннями податкового кодексу США. Відповідно до розділу 501(c)(3) Internal Revenue Code, неприбуткові галереї можуть отримати звільнення від податків за умови, що вони виконують вимоги щодо публічної користі та освіти.

5. The National Historic Preservation Act of 1966 (Закон про національне збереження історичних пам'яток 1966 року):

Регулює збереження історичних будівель і зон, що мають культурне значення. Галереї, розташовані в історичних будівлях, підпадають під дію цього закону [102].

6. Americans with Disabilities Act of 1990 (Закон про американців з інвалідністю 1990 року):

Вимагає, щоб усі громадські заклади, включаючи галереї, були доступні для людей з інвалідністю. Це стосується фізичної доступності та доступу до інформації [66].

Діяльність галерей в Аргентині регламентується низкою законодавчих актів на національному та місцевому рівнях, що стосуються захисту культурної спадщини, авторського права, а також регулювання культурних та мистецьких закладів. Основні нормативно-правові акти включають:

1. Constitución Nacional (Національна Конституція Аргентини):

Гарантує свободу вираження, включаючи художнє вираження, що створює правову основу для діяльності галерей. Конституція також встановлює державний обов'язок захищати культурну спадщину.

2. Ley de Protección del Patrimonio Cultural Nacional (Закон про охорону національної культурної спадщини, № 25.197, 1999 р.):

Цей закон захищає культурні об'єкти, які є частиною національної спадщини Аргентини. Він регулює питання збереження, реєстрації, та обмеження на експорт культурних цінностей, що важливо для галерей, які працюють з історичними або значущими творами мистецтва.

3. *Ley de Mecenasgo (Закон про меценатство, № 27.549, 2020 р.):*

Цей закон заохочує приватних осіб та компанії до фінансування культурних проектів, у тому числі галерей, шляхом надання податкових пільг меценатам. Це важливий механізм підтримки культурної діяльності, зокрема для галерей.

4. *Ley de Propiedad Intelectual (Закон про інтелектуальну власність, № 11.723, 1933 р., з поправками):*

Регулює авторські права в Аргентині, захищаючи права творців на їхні твори мистецтва. Галереї, що виставляють або продають мистецькі твори, повинні дотримуватись цього закону для захисту прав авторів.

5. *Ley de Régimen Federal de Cultura (Закон про федеральний режим культури, № 24.800, 1997 р.):*

Цей закон встановлює основи державної культурної політики в Аргентині, включаючи підтримку культурних інституцій та регулювання діяльності мистецьких закладів, таких як галереї.

6. *Leyes Provinciales y Municipales (Провінційні та муніципальні закони):*

Кожна провінція та муніципалітет може мати власні нормативні акти, що регулюють діяльність культурних закладів на місцевому рівні. Це можуть бути положення щодо фінансування, зонування, а також збереження місцевих культурних цінностей.

7. *Ley de Museos (Закон про музеї, № 24.799, 1997 р.):*

Хоча цей закон в основному стосується музеїв, багато положень також застосовуються до галерей, особливо тих, що мають постійні колекції або працюють з об'єктами культурної спадщини.

У Китаї питання діяльності галерей також регламентується низкою нормативно-правових актів.

1. Конституція Китайської Народної Республіки:

Конституція гарантує свободу художнього вираження, хоча це право підлягає певним обмеженням з боку держави. Конституція також встановлює обов'язок держави з охорони культурної спадщини.

2. Закон КНР про охорону культурних реліквій (Cultural Relics Protection Law, 1982, з поправками):

Цей закон захищає культурні об'єкти, що мають історичне, художнє або наукове значення. Він регулює збереження, реєстрацію та обмеження на експорт культурних реліквій, що важливо для галерей, які працюють з артефактами та іншими цінними предметами мистецтва.

3. Закон КНР про авторське право (Copyright Law of the People's Republic of China, 1990, з поправками):

Регулює захист авторських прав на мистецькі твори. Галереї, які виставляють або продають мистецькі твори, повинні дотримуватися положень цього закону для захисту прав митців.

4. Закон КНР про неприбуткові організації (Law on Public Welfare Donations, 1999):

Галереї, які працюють як неприбуткові організації, підпадають під дію цього закону, який регулює питання фінансування, управління та податкових пільг для неприбуткових культурних установ.

5. Закон КНР про музейну справу (Museum Law, 2015):

Хоча цей закон стосується переважно музеїв, багато його положень застосовуються також до галерей, особливо тих, які зберігають постійні колекції або працюють із культурною спадщиною. Закон регулює питання управління музеями, збереження колекцій та проведення виставок.

6. Закон КНР про рекламу (Advertising Law, 1994, з поправками):

Галереї, які займаються просуванням виставок або продажем мистецьких творів, повинні дотримуватися норм цього закону, що регулює питання реклами та маркетингу.

7. *Закон КНР про охорону навколишнього середовища (Environmental Protection Law, 1989, з поправками):*

Галереї, що займаються збереженням культурних реліквій або проводять виставки, повинні дотримуватися екологічних норм, особливо у випадках, коли їхня діяльність може впливати на навколишнє середовище.

8. *Закон КНР про зайнятість (Labor Law, 1995):*

Цей закон регулює умови праці та трудові відносини в Китаї, включаючи галереї. Він визначає права працівників, включаючи заробітну плату, робочий час, безпеку праці та соціальні гарантії.

Діяльність галерей у Японії регулюється низкою законодавчих актів, які охоплюють питання захисту культурної спадщини, авторського права, комерційної діяльності, а також регулювання культурних і мистецьких закладів. Основні нормативно-правові акти включають:

1. *Конституція Японії:*

Гарантує свободу вираження, включаючи художнє вираження. Конституція також передбачає обов'язок держави з охорони та збереження культурної спадщини.

2. *Закон про охорону культурних цінностей (Law for the Protection of Cultural Properties, 1950):*

Цей закон є основним документом, що регулює охорону культурних цінностей у Японії. Він визначає, які об'єкти підлягають охороні як національні скарби, важливі культурні властивості або об'єкти нематеріальної культурної спадщини. Галереї, які володіють або виставляють такі об'єкти, повинні дотримуватися положень цього закону.

3. *Закон про авторське право (Copyright Law of Japan, 1970, з поправками):*

Цей закон регулює питання захисту авторських прав на твори мистецтва та інші об'єкти інтелектуальної власності. Галереї повинні дотримуватися цього закону, щоб забезпечити права митців і правовласників на їхні твори.

4. *Закон про заохочення культурної діяльності (Law for the Promotion of Culture and the Arts, 2001):*

Цей закон спрямований на підтримку і розвиток культурної діяльності в Японії. Він передбачає заходи державної підтримки для культурних установ, включаючи галереї, та стимулює культурний обмін і розвиток мистецтва.

5. Закон про музеї (*Museum Law, 1951, з поправками*):

Хоча цей закон стосується музеїв, багато його положень застосовуються також до галерей, особливо тих, які займаються постійними колекціями або організацією виставок. Закон регулює питання управління музеями і галереями, збереження колекцій та організації заходів.

Далі розглянемо спільні на відмінні риси, взявши до контексту материковий аспект, щоб дозволило нам розділити порівняння законів на три однакові блоки – американський, європейський та азійський та порівняти їх за авторськими структурними критеріями, такі як: конституційний (чи приписано дотримання у конституції), регуляція спадщини (чи є регулювання творів мистецтва, якими опікуються галереї), авторське право, культурна політика (регулювання діяльності галерей культурною політикою), галереї та музейна справа (чи є окремий закон, що регулює ці питання), інклюзивність та рівність (дотримання рівноправності у отриманні культурних послуг), фінансово-податковий (інші закони, які регулюють фінансові питання). Дивись Таблиця 1.

Таблиця 1. Класифікація законодавства пов'язаного із галерейною справою за материковим аспектом

Критерій	Американський	Європейський	Азійський
Конституційний	<i>U.S. Constitution, Constitución Nacional</i>	<i>Grundgesetz,</i>	<i>Китайська конституція, Конституція Японії.</i>
Регуляція спадщини	<i>The National Historic Preservation Act of 1966, Ley de Protección del Patrimonio Cultural Nacional,</i>	<i>The National Heritage Act, Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act, Kulturgutschutzgesetz, Denkmalschutzgesetz,</i>	<i>Cultural Relics Protection Law, Environmental Protection Law Law for the Protection of Cultural Properties.</i>
Авторське право	<i>Copyright Act of 1976, Visual Artists Rights Act of 1990, Ley de Propiedad Intelectual</i>	<i>Urheberrechtsgesetz, Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb</i>	<i>Copyright Law of the People's Republic of China, Copyright Law of Japan.</i>

Культурна політика	<i>Ley de Régimen Federal de Cultura</i>	<i>Kulturförderungsgesetz,</i>	<i>Law for the Protection of Cultural Properties</i>
Галереї та музейна справа	<i>Ley de Régimen Federal de Cultura Ley de Museos</i>	<i>Charities Act, The Museums and Galleries Act, Museumsförderungsgesetze,</i>	<i>Law on Public Welfare Donations, Museum Law, Museum Law in Japan</i>
Інклюзивність та рівність	<i>Americans with Disabilities Act of 1990,</i>	<i>The Equality Act</i>	<i>Law for the Promotion of Culture and the Arts</i>
Фінансово-податковий	<i>Tax Code, Ley de Mecenazgo, Leyes Provinciales y Municipales</i>		<i>Advertising Law, Labor Law</i>

Як можна побачити у таблиці 1 майже кожен критерій має у кожному блоці у середньому по 1-2 найменуванні основних законів. До уваги було взято лише основні закони, що стосувались кожного критерію. Це дозволило класифікувати законодавство щодо галерейної діяльності на декілька критеріїв задля розуміння рівня розвитку законодавчої сфери у світі. Якщо сумувати кожен блок, то можна дійти до таких структурних висновків, що не залежно від кількості у кожному блоці нормативно-правових актів у американському, європейському та азійському регіонах рівномірно присутнє основне законодавство, що стосується галерейної діяльності та захисту культурних цінностей.

Якщо здійснювати вибірку по кожному із критеріїв окремо, то можна дійти до таких висновків, результати із яких представлені нижче. Конституційний критерій майже у кожній із представлених сторін, виняток – європейський материк, де у країн роль щодо регулювання діяльності галерей та мистецтва виконують нормативно-правові акти, окремо положення, які були зазначені у конституції прописані в азійських країнах та на американському континенті.

Регуляція культурної спадщини, авторське право та культурна політика, що є основою для здійснення галерейної діяльності регулюється законодавством представлений у кожному материка у рівному обсязі.

Галереї та музейна справа наступний пункт порівняння і тут, на нашу думку, перевага цілком на боці європейського та азійського материка. Найбільше

із представлених законів представлені саме у цій частині. Щодо США по окремого закону про галереї там не існує, хоча і є нормативні акти, які опосередковано стосуються галерейної справи.

Інклюзивність та рівність доступу до культурних справ, у том числі і відвідуванню галерей – невід’ємна частина життя у всьому світі. Тому тут ні у жодної із представлених сторін паритету не існує.

Фінансово-податковий критерій останній у списку, до цього критерію були віднесені нормативно-правові акти, що стосувались діяльності галерей та пов’язаних із ним фінансових та податкових аспектів. Найбільша регуляція традиційно за США, найменша – Європа.

Отже спільним у всіх представлених частинах світу є регулювання культурної спадщини, культурної політики, авторських прав та галерейної діяльності. Відмінностями є інклюзивний та фінансово-податковий аспект, які представлені не у повному обсязі у європейському та азійському регіонах.

Висновки до розділу I

Розглянувши теоретико-методологічні засади дослідження галереї як базового закладу культури було сформовано наступні висновки. Галерея є одним із основним соціокультурних практик, яка здійснює діяльність як базовий заклад культури підтверджуючи при цьому різні форми вияву та репрезентують національну ідентичність через проєкти, які успішно реалізують. Зокрема багато науковців розглядали важливість поняття національної ідентичності, як першочергову засаду формування культури.

Цьому сприяє також і підтримка держави, яка регламентується величезною кількістю нормативно-правових актів, що регулюють розвиток національної ідентичності, діяльність галерей, що направлено на підтримку їх функціонування та здійснення державної культурної політики в цілому.

Було розглянуто нормативно-правове законодавство американського, європейського та азійського регіонів світу та здійснено їх порівняння за різними структурними критеріями, такими як: конституційний, регуляція спадщини, авторське право, культурна політика, галереї та музейна справа, інклюзивність та рівність, фінансово-податковий у результаті розгляду якого було з'ясовано, що у світі рівномірно регулюється питання національної культурної ідентичності, а також діяльності галерей.

РОЗДІЛ II. ДІЯЛЬНІСТЬ ГАЛЕРЕЙ МІСТА КИЄВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1. Культурно-мистецькі проєкти державних галерей міста Києва в умовах воєнного стану

Галерея – це художній простір, у якому народжуються та втілюються у життя нові ідеї та форми мистецтва.

У сучасній Україні галереї відіграють важливу роль у збереженні та популяризації оригінальних творів мистецтва — від класики до сучасності. Вони створюють зв'язок між художником і глядачем, оскільки авторитет галереї сприяє діяльності. Дослідники з України, такі як О. Авраменко, Н. Булавіна та В. Сидоренко, досліджують різні аспекти діяльності галерей. Відзначаються дослідження В. Михальчука та Л. Крупеніної, які досліджують загальні елементи діяльності галерей, історію їх заснування та розвиток у контексті українського арт-середовища. Дослідження В. Михальчука «Галерейна діяльність в системі художньої культури незалежної України» є важливим, оскільки воно вперше розглядає галерейну діяльність як важливу частину національної художньої культури з точки зору культурології та мистецтвознавства. Сьогодні дослідники відзначають тенденцію до постійного розвитку галузі галерейної справи, що призводить до створення різноманітних арт-просторів і галерей [11, с. 165].

Становлення галерейної справи у Києві на початку ХХІ століття було обумовлене низкою соціальних, економічних та культурних змін, що сприяли формуванню українського арт-ринку. З 1990-х років і до сьогодні цей ринок переживає різні етапи розвитку, від занепаду до поступового зростання, з урахуванням впливу міжнародних тенденцій та особливостей місцевого контексту.

Одним із ключових факторів стало зростання попиту на сучасне мистецтво серед нового прошарку колекціонерів і поява приватних галерей. Цей процес був спричинений економічним зростанням на початку 2000-х років і збільшенням

зацікавленості до культурної спадщини та сучасних художніх практик. Галереї Києва почали активно брати участь у міжнародних виставках і ярмарках мистецтва, що дозволило інтегрувати українських митців у світовий арт-ринок.

Дослідниця Юлія Онищенко у своїй роботі підкреслює, що розвиток українського артринку можна розділити на кілька етапів, кожен з яких характеризується зростанням інтересу до сучасного мистецтва і комерціалізацією цієї сфери. Від початку 1990-х років українські художні галереї почали активно співпрацювати з міжнародними партнерами, організовуючи виставки та проекти, що підвищували видимість українського мистецтва на світовій арені. Важливими центрами мистецтва стали такі галереї, як PinchukArtCentre, що відкрита у 2006 році, та «Щербенко Арт Центр», заснований у 2010 році [42].

Вплив глобальних тенденцій та інтеграція нових технологій також значно вплинули на формати презентації мистецтва. Окрім традиційних виставок, почали з'являтися онлайн-платформи для продажу та експонування творів мистецтва, що зробило галереї більш доступними для широкого загалу.

Так, Домащук Х. стверджує, що у вітчизняному культурно-мистецькому просторі, є публікація В. Хаматова «Галерейному руху 15 років», у якій уперше укладено чітку періодизацію та особливості розвитку галерейної справи в Україні [10].

Для детальнішого вивчення процесу становлення галерейної справи Києва можна звернутися до таких джерел, як дослідження Юлії Онищенко «Особливості розвитку київських художніх галерей» та роботу Галини Заїки «Формування галерейних колекцій: традиції та новаторство». На думк Ю. Онищенко, можна виділити декілька етапів функціонування галерейної справи.

1). У першій половині 1980-х — поч. 1990-х років було стихійне становлення галерей. Це призвело до створення системи галерейного співробітництва.

2). У другій половині 1990-х років було важливим розташування та організація роботи галерей в Україні, кількість яких на той час досягала близько

120. Як культурні інституції, галереї почали брати участь у вирішенні важливих питань інституційного, культурного та творчого розвитку в регіонах і Києві. Водночас створюються канали спілкування між митцями та публікою.

3). 2000-ті роки ознаменували початок третього періоду розвитку виставкової діяльності. У цьому періоді відбувається перехід до нових виставкових, інформаційних і управлінських технологій, розширення творчих можливостей і розширення інфраструктури. Це, у свою чергу, призводить до більшої співпраці з міжнародними організаціями та іншими мистецькими та культурними організаціями. У централізації роботи галерей Київ відіграв важливу роль. На розвиток сучасної української галерейної справи значний вплив мають історичні події та зміни в політичному та економічному суспільстві.

4). У наш час існує четвертий період розвитку галерейної діяльності, який пов'язаний із Революцією гідності (2013–2014 роки). З одного боку, економічна нестабільність, а з іншого, зростання національної самосвідомості значною мірою вплинуло на діяльність сучасних мистецьких закладів Києва. Подальша адаптація до міжнародних відносин на світовому художньому ринку є необхідною відповіддю на нові умови розвитку вітчизняного мистецтва. Важливою є специфіка діяльності галериста, яка полягає в тому, як він бере участь у комунікаційних зв'язках на художньому ринку між творцем, який створює мистецький твір, закладом, який демонструє його глядачам, і тим, хто його переглядає [42].

Саме про третій та четвертий етапи розвитку будемо досліджувати у даному розділі. Загалом, становлення галерейної справи у Києві розпочалось ще задовго до початку XXI сторіччя. Вже тоді визначними галереями у арт-просторі Києва був Триптих-арт, Галерея Карась та інші. Зокрема, на рух галерейної справи початку XXI століття повпливали такі мастодонти того руху як:

Національний музей «Київська картинна галерея» – один з провідних музеїв, який представляв художню практику 1990-х років і був важливою частиною культурного життя Києва.

Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвара Ханенків – головний музей світового мистецтва в Україні, який представляє найбільш вагомий колекції європейського, азійського та античного мистецтва. Основу музею складає унікальне художнє зібрання Богдана та Варвари Ханенків – видатних українських меценатів і колекціонерів кінця ХІХ – початку ХХ століття [34].

Національний художній музей України – музей, розташований у Києві на вулиці Михайла Грушевського в районі Печерськ, є одним із найстаріших і найбільших в Україні. Заснований 1 серпня 1899 року за часів Російської імперії на кошти російського уряду та української родини Терещенків, він відкрив свої двері 30 грудня 1904 року. Будівлю музею спроектував архітектор Владислав Городецький. Музейна колекція сформована завдяки пожертвам таких видатних меценатів, як Богдан Ханенко, родина Терещенків, Вікентій Хвойка, Микола Біляшівський та інших. Станом на початок ХХІ століття фонди музею налічують близько 40 тисяч експонатів, серед яких унікальні зразки українського живопису, скульптури та іконопису, що охоплюють період від ХІІ до ХХ століття [39].

«Український Дім» — це сучасний мультидисциплінарний національний центр ділового та культурного співробітництва [18]. Детальніше у 2.2.

Галерея «Триптих» - одна з перших приватних галерей, яка відкрилася в Києві в 1988 році і продовжувала активно працювати в 1990-х, представляючи сучасне українське мистецтво.

Галерея «Совіарт» - заснована в 1991 році, ця галерея стала важливим майданчиком для сучасних українських художників і сприяла розвитку арт-ринку в Україні.

Галерея «Арт 14» - відкрита в 1993 році, ця галерея спеціалізувалася на сучасному мистецтві і була відомою своїми експериментальними виставками.

Галерея «Митець» – відкрита у 1949 р. у будинку на вул. Велика Васильківська № 12 у Києві. Тут працювала величезна кількість митців (І. Кавалерідзе, П. Кодьєв, В. Литвиненко та ін.), а також були майстерні знакових постатей (Т. Яблонської, О. Данченка) та ін. Галерея була створена при НСХУ.

Діяльність галереї виключно виставкова, експозиційну зала має оновлення діяльності щотижня.

Саме ці галереї стали передумовою для розвитку галерейного руху у столиці України. Теперішні галереї у Києві ведуть комерційну діяльність, вже нікого не дивує, що твори мистецтва, за наявності фінансових ресурсів, можна придбати просто відвідавши вчергове виставку. Переважна більшість галерей наразі працює з формами сучасного мистецтва, хоча і є безліч виставок сучасних митців, де популяризуються форми традиційного мистецтва. Таким чином виконання всіх вищеописаних передумов поклали становлення галерейної справи Києва на початку XXI століття.

Однією з найвідоміших артзакладів, на нашу думку, є державне підприємство «Мистецький Арсенал» (вулиця Лаврська, 10-12, Київ, 01010). Мистецький арсенал є провідним закладом у сфері культури, діяльність якої полягає у представленні різних форм мистецтва як сучасного так і традиційного, а також багато перфомансів та впровадження багатьох проєктів [26].

Місія Мистецького арсеналу – сприяти інтеграції України до світової спільноти, ставлячи за стержень ціннісний потенціал культури [26]. Їх завдання: порушувати важливі соціальні проблеми; створювати корисні зв'язки з міжнародною спільнотою; знайомитися з чудовими явищами художньої та інтелектуальної культури, сприяючи їх розвитку [26].

Проєкти Арсеналу порушують суспільно значущі теми, надають простір для осмислення минулого і створення майбутнього. У співпраці з міжнародною культурною спільнотою Арсенал реалізує спільні культурні проєкти, сприяючи взаємодії різних видів мистецтв і культурних практик. Це відбувається завдяки спеціальним лабораторіям, які взаємодіють і взаємозбагачуються, що дозволяє професійним спільнотам знаходити точки дотику та взаємної підтримки. Наразі у межах Арсеналу функціонує Літературна Лабораторія.

Проєкти Арсеналу мають потужну освітню складову: він виступає посередником між експертами та широкою аудиторією, пояснюючи культурні й

суспільні явища та їх розвиток. Арсенал слугує освітнім і комунікаційним майданчиком для різних аудиторій, як старшого так і молодшого віку.

На території Арсеналу працює Мала Галерея, яка знайомить публіку з молодим українським мистецтвом і представляє камерні проєкти відомих митців країни.

З 2005 року Арсенал став культурно-мистецькою установою. Поряд із виставками також здійснюється реставрація будівель та відбудова сучасного музейного комплексу, який представить історію українського мистецтва від стародавніх часів до сучасності, прийматиме шедеври з видатних світових музеїв і стане центром розвитку творчих ініціатив. Арсенал займає площу 60 000 м², з яких наразі використовується від 12 000 до 24 000 м². Культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» був створений з ініціативи Президента України *В. Ющенка* згідно Розпорядження Кабінету міністрів України № 49-р від 3 березня 2005 р. [26].

Як і PinchukArtCentre, Мистецький Арсенал проводить діяльність, яка не тільки пов'язана з самими експозиціями, це місце проведення івентів, культурних та мистецьких подій, а також різноматних щорічних фестивалів.

Щодо втілених проєктів, то за 2022 рік Мистецький Арсенал реалізував 3 проєкти, 2023 рік – 3 проєкти, станом на 2024 рік – 2 проєкти. Всі вони доволі масштабні та тривають понад 2-3 місяці. Окрім цього між проєктами здійснюються інша діяльність галереї – міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» та фестиваль «Різні разом».

Фестиваль «Різні разом» — це проєкт, який націлений на пізнання різноманітних досвідів і різності людей через гру, пошук і вільний вибір. Щороку у Мистецькому арсеналі відбувається фестиваль, який об'єднує представників організацій з різних регіонів України, які займаються освітою у сфері культури та креативних індустрій. Фестиваль також об'єднує STEM-школи, громадські та соціальні організації, творчі студії та школи [27].

Мистецький арсенал організовує щорічний Міжнародний фестиваль книг. Це неабияка подія в Україні, де створюються, отримують розвиток та

взаємодіють сцени літератури, літератури та мистецтва, порушуються та осмислюються актуальні питання людського життя, а також суспільства та культури, стимулюючи учасників і відвідувачів до активної участі.

Місія книжкового арсеналу полягає в тому, щоб створювати конект між людьми, спільнотами та інституціями, коли інтелектуального розуміння та естетичного досвіду в контексті книги може суттєво підвищити здатність людини та суспільства до глибшого усвідомлення та розвитку. Такий синтез дозволяє не лише отримати знання, але й емоційно і культурно збагачуватись, що сприяє підвищенню загальної культурної та інтелектуальної здатності. Через естетичний аспект книга може пробуджувати важливі моральні та соціальні роздуми, в той час як інтелектуальна складова зміцнює критичне мислення і соціальну свідомість, що важливо для суспільного розвитку [25].

Ціль Книжкового Арсеналу: створити дружній простір для взаємодії між людьми, спільнотами та інституціями, а також представити книгу в усіх її проявах. Стимулювати розвиток і взаємодію сцен літератури, книг і мистецтва якісно. Проблематизувати та осмислювати важливі проблеми, пов'язані з людиною, суспільством і культурою [31].

Всього за період з 2022 по 2024 роки даний фестиваль не проводився в 2022 році, у зв'язку із безпековою ситуацією, але команда врахувала всі аспекти і фестиваль повернувся у 2023 році.

Так XI Книжковий Арсенал, що відбувся в 2023 році був змінений. Він відбувався лише три повних дні (23-25 червня) з вечором-відкриттям 22 червня, і мав значно менший масштаб. Програма та ярмарок були представлені на першому поверсі Мистецького арсеналу та на Вуличній сцені. «Коли все має значення» є центральною темою XI Книжкового Арсеналу. У рамках XI Книжкового Арсеналу відвідувачі побачили та взяли участь у близько 100 заходах. Вісім виставкових проєктів були частиною візуальної частини фестивалю. Крім того, у правому крилі Мистецького арсеналу була виставка «Форми присутності» та виставка «(про)мови» від Лабораторії сучасного мистецтва «Мала Галерея Мистецького арсеналу». Команда Фестивалю записала

вибрані події програми на відео. Вони доступні на YouTube-каналі Мистецького арсеналу. Для забезпечення безпеки учасників ярмарку та програми заходів були облаштовані найпростіші укриття [31].

У 2024 році Мистецьким арсеналом було проведено другий міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал». Він розпочався 30 травня і тривав до 2 червня протягом трьох повних днів. У програмі фестивалю було понад 160 подій у фокус-темі «Життя на межі», а також професійні програми, літературні програми, програми для дітей і підлітків, спеціальні програми Українського ПЕН і спеціальні програми Літературного фестивалю «П'ятий Харків». Крім того, були організовані окремі заходи від видавців, перформативні заходи та майстер-класи. На першому поверсі Старого арсеналу відбувся книжковий ярмарок, на якому взяли участь понад 100 видавництв і п'ять книгарень, які представили свої книжки в секціях «Арткнига», «Художня книга», «Нон-фікшн», «Книжки англійською мовою» та «Мальюписи». Десять виставкових проєктів і чотири книжкові колекції представили візуальну складову XII Книжкового Арсеналу. У Малій Галереї Мистецького арсеналу є виставки «Між прощанням і поверненням» і «Пелікан» Жені Олійник. Команда Книжкового Арсеналу записала десять дискусій, а Суспільне мовлення, генеральний медіапартнер фестивалю, записав ще десять подій. Кожен запис доступний на YouTube-каналі Мистецького арсеналу. У Мистецькому арсеналі були посилені заходи безпеки, щоб захистити як учасників, так і гостей фестивалю, незважаючи на те, що всім було доступне найпростіше укриття. Загалом на фестиваль прибуло понад 35 тисяч людей [31].

Тепер розглянемо деякі втіленні виставки за період 2022 по 2024 роки.

1). Виставка про наші відчуття (10.06.2022 – 21.08.2022) – основна тема якого пов'язана із рефлексією втраченого мирного життя та прийняття нової реальності в умовах воєнного стану. Нарешті, цей проєкт був досить суперечливим і виник із конфліктів усередині команди Мистецького арсеналу, оскільки відобразити те, що ми всі пережили протягом перших місяців війни, поки неможливо і, ймовірно, ще зарано. Виставка прагне, щоб кожен глядач дав

відповіді на такі запитання: «Але ми постійно згадуємо цей досвід у думках і розмовах. Яким чином ми зараз розуміємо мистецтво? Як ви оцінюєте це? Як стосунки в період війни, коли прості речі стають важливими? Чи розглядаємо класичні історії, які раніше здавалися надзвичайно тривіальними, як ілюстрації минулого? Чи шукаємо ми метафори, щоб описати свої переживання?» [24];

2). Співіснування із темрявою (09.11.2023 – 31.03.2024) – мистецтво, яке претендувало на мету спостерігати за суспільними змінами, саме занурилося в темряву, де йому довелося придумати новий спосіб організації самостійного світу. Мрія художника Федора Тетянича про автономний життєвий простір, біотехносферу, здатну протистояти космічному холоду, оживляється, коли площі, придатні для існування, скорочуються до «пунктів незламності». Вона переосмислюється як певна соціальна організація з точки зору інженерної конструкції. Виставка присвячена саме оприявненню їхніх методів, залежностей і недоліків у способі жити в повній невідомості [28].

3). Олена Турянська. Агапе. Абсолютна любов (24.10.2024 – 02.02.2025) – у якому художниця створює цілісний простір, де її власна пам'ять, спогади знайомих людей та їхній спосіб фіксації історій складаються в розповідь, ідеально передаючи стан із яким вона стикалась, а саме: страх, втрату, травму — знаходження собі сили жити й не забувати. «Помирають люди, а не любов» — одне з головних послань проєкту [27].

Мистецький арсенал має різноманітні джерела доходу у порівнянні із попередніми галереями, які були описані. Окрім мерчу, продукції та плати за вхід приміщення надає в оренду простір для проведення презентацій, конференцій та інших подій, що позитивно впливає на їх взаємодію із громадськістю.

Таким чином, можна стверджувати, що Мистецький Арсенал посідає ключове місце у арт-діяльності галерей Києва, розвиває проєкти пов'язані із українською ідентичністю, мають широку аудиторію та тематику. Цьому зокрема, сприяє те, що приміщення галереї використовується для проведення фестивалів та подій, що є їх візитною карткою, а під час цих подій проводяться майстер-класи та іншого виду діяльність. Щодо проєктів, то вони містять

просвітницький характер, підіймають ряд важливих запитань, які нашоухують на роздуми. Галерея не дуже часто змінює свої експозиції, що може вплинути на відвідуваність глядачів, що потребує звичайно вирішення, про яке йтиметься в 3.2. Через це постійний попит на відвідування містить сезонний характер. У цілому, діяльність Мистецького Арсеналу можна оцінити позитивно.

2.2. Соціокультурні практики приватних галерей міста Києва в умовах правового режиму воєнного стану

Галерейна діяльність в умовах правового режиму воєнного стану реалізується діяльністю галерей, які попри повномасштабне вторгнення російських військ в Україну продовжили працювати після подій 24 лютого 2022 року. Нами було розглянуто діяльність галерей у місті Києві, проаналізовано їх проєкти за період 2022 по 2024 роки включно, хронологію виставкової діяльності та те, чим живе кожна із галерей. Важливо було усвідомити процес трансформації галерей та те, яким чином вони змогли не зважаючи на поставлені виклики організувати свою діяльність та розвивати галерейну справу в умовах режиму воєнного стану.

У цьому підпункті нами було розглянуто діяльність галерей у декількох площинах та проведено аналіз їх діяльності, описавши їх, що дає зробити порівняльний аналіз та представити цілісно картину їх діяльності у місті Києві після початку повномасштабного вторгнення.

Однією із сучасних галерей міста Києва, яка нині проводить активну галерейну та виставкову діяльність є Центр сучасного мистецтва «Білий Світ».

Центр сучасного мистецтва «Білий Світ» виник як розвиток творчої майстерні Олександра Яновича, навколо якої об'єдналися художники та колекціонери. З часом простору майстерні стало бракувати для реалізації всіх ідей та зустрічей із численними однодумцями, тому на початку 2016 року було відкрито велике виставкове приміщення Білого Світу. Подружжя Олександра та Тамари Яновичів із захопленням розвиває Центр, поповнює колекцію

мистецьких творів та активно сприяє формуванню українського арт-простору. Сучасне мистецтво – це всеохопний глобальний феномен, який водночас зберігає особливості кожної країни, регіону та окремої майстерні. Засновники ЦСМ «Білий Світ» прагнуть, щоб відвідувачі могли не лише насолодитися роботами митців світового рівня, а й відчутти унікальні тенденції сучасного українського мистецтва – яскраво та натхненно, як у ясний день, залитий білим світлом [1].

Окрім основної діяльності галереї, яка полягає у представленні кожні 2 тижні нової експозиції, про які буде описано нижче, галерея проводить майстер-класи, замальовки, навчальні курси та авторські екскурсії. У цілому з 2022 року вони схожі концепцією тому у даному випадку було вирішено описати коротко про останні з представлених івентів, що відбулись у ЦСМ «Білий Світ».

Авторські екскурсії. Проводяться авторами експозицій, де автори розповідають про концепцію виставки у галереї, історію створення та сенси творів мистецтва, які представлені у ній, є безкоштовними. Востаннє авторська екскурсія у ЦСМ «Білий Світ» стосувалась виставки «Поворот на Ірпінь», яку провела 24.08.2024 р. Оксана Цюпа.

На виставці «Поворот на Ірпінь» Оксана Цюпа представила образи та історії людей, з якими вона провела перші тижні повномасштабної війни. Експозиція з 12 скульптур і композицій, доповнена особистими розповідями мисткині, пробуджує глибокий сум і надію, відчай і зворушення, відчуття повного розуміння та водночас неприйняття й осуд [47].

Майстер-класи та навчальні курси проводяться авторами експозицій та запрошеними митцями. Востаннє благодійний мастер-клас проводився 27.08.2024 р. під назвою «Заняття зі сценічної мови». Натхненна успіхом замальовок оголеної природи, команда Білого Світу вирішила впровадити новий формат благодійних творчих зустрічей, відповідно так і виникла ідея зробити майстер-клас. Переважно вони несуть благодійний характер, ціна фіксована, донат на ЗСУ [2].

Замальовки. Ця форма діяльності проводиться галереєю доволі часто по двічі на місяць, у ній можуть взяти участь будь-які бажаючі за попередній донат в 100-200 грн. У програмі заходу скетчинг оголеної натури [41].

Щодо фінансування галереї, то важко знайти якусь інформацію, проте основний прибуток своєї діяльності вона отримує за рахунок діяльності крамниці галереї у якій можна придбати твори живопису, графіку, книжки та іншу продукцію, такі як: стікери, мерч та каталоги виставок [63].

За роки свого існування ЦСМ «Білий світ» втілили багато проєктів, цьому сприяє часта зміна експозицій та цікавості з боку митців представити свої творчі здобутки у даній галереї.

Попри повномасштабне вторгнення галерея активно продовжила свою діяльність не зважаючи на те, як складно було організувати роботу арт-середовища. Вивчаючи хронологію втілених проєктів можна побачити, що протягом 2022 року було організовано 14 експозицій, у 2023 – 17, станом на 31.10.2024 р. – 16 експозицій [57].

Наш погляд одними із найзначніших проєктів галереї у визначений період стали:

1) Владислав Шерешевський «Воєнний стан» (24.06.2022 - 23.07.2022). Головна тема виставки — хроніки війни. Полотна датовані днями, коли відбувалися зображені події, хоча відповідність часу створення робіт Владиславом Шерешевським і реальних подій може бути різною. Наприклад, затоплення крейсера «Москва» було відображене на його картині та опубліковане в соцмережах за кілька днів до того, як ця подія сталася. А прибуття британського прем'єра Бориса Джонсона, яке відбулося таємно, теж було завчасно «передбачене» Шерешевським — портрет пана Джонсона з'явився ще до його візиту [60].

2) Ростислав Лужецький «Гіпоглікемія» (18.08.2022 - 04.09.2022). «Гіпоглікемія» — цикл робіт Ростислава Лужецького, створений на основі його особистого досвіду переживання цього фізичного стану. Завдяки художньому осмисленню цей досвід трансформувався з індивідуального на універсальний,

відобразивши шлях подолання людиною втрат і втрати себе: від фізичного та емоційного виснаження до переживання катастроф, війни, особистих трагедій [61].

3) Виставка Першої Міжнародної Трієнале Малюнка «Слава Україні!» (24.02-2023-22.03.2023) – має на меті показати й підкреслити значущість малюнка як однієї з найдавніших форм мистецтва та як сучасної творчої мети художника. Водночас, Трієнале спрямована на об'єднання мистецької спільноти навколо гасла «Слава Україні!», збираючи й зберігаючи у малюнках щирі голоси митців-свідків долі України, як усередині країни, так і за її межами [58].

4) Сергій Божко, Ігор Гусєв «Зустріч у бомбосховищі» (14.04.2023-06.05.2023) – виставка, яка об'єднала двох художників, які говорять у своїй творчості про одне й те саме, хоч і різними мовами. Картини Сергія Божка відображають глибокі конфлікти «руського міра» з нормальними людськими цінностями та показують екзистенційні протиріччя, натомість картини Ігора Гусєва показують емоційний щоденник під час життя у країні, яка перебуває у воєнному стані [62].

5) Владислав Шерешевський «Sixty» – можна було побачити живописні роботи, створені впродовж тривалого періоду (1995–2024 рр.), які вже побували на ключових українських арт-майданчиках, позначивши етапи творчого шляху Владислава Шерешевського. Частина полотен надійде до галереї з особистих архівів художника, інші — з колекції ЦСМ «Білий Світ» [59].

Аналізуючи діяльність ЦСМ «Білий світ» можна сказати, що галерея за 8 років своєї діяльності знайшла свою нішу на арт-ринку та галерейній діяльності у столиці, а її експозиції точно не залишають байдужими глядачів, якщо брати до уваги відвідуваність. Варто відмітити і проекти галереї, спрямовані сприяти усвідомленню своєї української ідентичності, а й несуть просвітницьку творчість. Плюсом також є те, що галерея дуже часто оновлює свої експозиції, що дозволяє їм, у свою чергу, залучати більше тем для подальшого обговорення, підіймати актуальні теми, залучаючи до них своїх відвідувачів. Окрім експозицій, галерея має ресурси задля здійснення різного типу діяльності, має

свої продукти, послуги та заповнює простір новими проєктами. Це дозволяє їй завжди втілювати нові експозиції без провисання у календарі, створюючи цим постійний попит та відвідувачів. У цілому, діяльність галереї ЦСМ «Білий світ», можна оцінити позитивно.

Галерея Portal 11, яка знаходиться на вул. Трохсвятительська, 11 створює оптимальні умови для знайомства глядачів з творами українських митців. Одним із ключових напрямків діяльності є популяризація українського мистецтва за кордоном. Галерея організовує персональні та тематичні виставки у престижних світових арт-просторах, а наші експерти надають консультації щодо автентичності, художньої цінності та ринкової вартості творів. Філософією галереї є представлення українського сучасного мистецтва, яке з часом стане класикою. Проєкти залучають широку аудиторію і отримують висвітлення в медіа. Portal 11 надає українським художникам платформу для виходу на міжнародний арт-ринок, пропонуючи сучасне українське мистецтво, яке варто бачити, вивчати та колекціонувати [93].

Основна діяльність Portal 11 – представлення нових експозицій, кожна із яких зазвичай триває близько місяця, окрім цього галерея влаштовує офіційне відкриття та закриття виставок, а також проводить авторські екскурсії на завчасно сплановані дати, які визначає митець. Відвідування галереї та відвідування авторських екскурсій є цілком безкоштовним.

Як і з ЦСМ «Білий Світ» основний прибуток від діяльності галерея Portal 11 отримує за рахунок діяльності крамниці галереї у якій можна придбати твори живопису, графіку, книжки та іншу продукцію, такі як: стікери, мерч та каталоги виставок.

За період з 2022 року по теперішній час Portal 11 втілює різні по тематиці експозиції, цим самим розширюючи аудиторію відвідувачів та митців, що експонують свої твори мистецтва у ній. Від початку повномасштабного вторгнення галерея також продовжила свою діяльність та організувала свою роботу попри постійні повітряні тривоги та небезпеку. Зробивши дослідження експозицій, що були втілені галереєю можна дійти висновку, що галерея активно

здійснює свою діяльність, про це кажуть численні втіленні проєкти, наприклад протягом 2022 року було організовано 5 експозицій, у 2023 – 10, станом на 31.10.2024 р. – 10 експозицій [92].

Серед важливих проєктів варто відзначити, ті що висвітлюють проблеми сучасності та війни:

- «АЗОВСТАЛЬ» (30.09.2022 – 30.10.2022) – виставка була представлена офортами художника Віктора Віхтинського, скульптурами Михайла Грицюка та роботами із акварелі Миколи Кутняхова, яка стосувалась Азовсталі – промислова фортеця, символ боротьби українського народу [3].

- Олексій Притула «Формальні історії» (10.12.2022 – 08.01.2023) – виставка, що присвячена історіям про моменти, які зворушили мене настільки, що я вирішив присвятити їм час і втілити в художню форму. Це абстрактні роздуми, щіпка гумору, збережені відчуття і хвилювання за сьогоднішнього, представлені у напрямках скульптура, графіка та digital art, у жанрах фігуратив та абстракція [45].

- Групова виставка «Втрачене / Знайдене» (29.04.2023 – 04.06.2023) – відображає дихотомію життя, де поряд зі злом живе добро, з тінню — світло, із втратами — здобутки та надія. І, попри всі труднощі, життя триває, не зважаючи на початок повномасштабної війни [7].

- Андрій Чижов «Motherland» (12.08.2023-17.09.2023) – основною тематикою галереї є серія живописних робіт українців, які втратили чи покинули свої домівки і шукають прихисток в інших місцях [43].

- Аглая Ногіна «Архіпелаг» (15.06.2024-30.06.2024) – виставка присвячена темі жіночої дружби [46].

- Орест Манецький «Точка Розгортання» (06.07.2024-28.07.2024) – присвячена топології буття, ентропії та способі сприйняття [44].

Аналізуючи діяльність галереї Portal 11 можна дійти до висновків, що галерея, не зважаючи на те, що була відкрита менше ніж 10 років тому посідає значну нішу у арт-житті місті Києва, представляючи громадськості унікальні проєкти, які стануть класикою з часом. Варто усвідомити, що окрім того, що

галерея втілює проекти, є ще і інший тип діяльності, як експонування творів галереї за кордоном. Так, з 1-24 липня 2022 року. У Швейцарії. Муніципалітет К'яссо було представлено роботи українського художника Івана Турецького [91], які допомогла втілити галерея. Галерея також втілює проекти, центральною темою яких є українська ідентичність, часто оновлює свої експозиції, про що свідчить втілення по 10 проектів на рік, обговорює актуальні теми та залучає користувачів. Таким чином, діяльність галереї Portal 11 дійсно можна виокремити як однієї з тих, що сприяє у розвитку української національної ідентичності та арт-простору.

PinchukArtCentre, заснований у вересні 2006 року бізнесменом та філантропом Віктором Пінчуком, є одним із найбільших і найактивніших приватних центрів сучасного мистецтва в Центральній і Східній Європі. Центр розташований за адресою: вулиця Велика Васильківська, 1-3, Київ. Він став міжнародним осередком сучасного мистецтва, який активно сприяє розвитку української арт-культури та формуванню критичного публічного дискурсу. За період свого існування центр відвідало понад 3 мільйони осіб. Протягом більш ніж 10 років PinchukArtCentre забезпечує вільний доступ до нових ідей і поглядів, а його виставкові проекти досліджують національну ідентичність в контексті глобальних викликів, залучаючи публіку до активних дискусій через освітні та публічні заходи [17].

Галерея фінансується завдяки міжнародним донорам та Віктору Пінчуку та створює багато осередків розвитку мистецтва, грантів та програм. Засновником галереї є відомий меценат Віктор Пінчук, артдиректором галереї є Бйорн Гельдхоф.

PinchukArtCentre має багатогранну діяльність та не обмежується самими лише експозиціями, вони проводять премії, фестивалі, зустрічі з митцями, лекції та дискусії, різноманітні дитячі програми, а також програми для спільнот, куди входять: освітня програма для підлітків «АртЛаб», «Майстерня можливостей», онлайн-інтенсив для вчительок та вчителів мистецтв, арттерапевтичні воркшопи для внутрішньо переміщених сімей з дітьми, освітній курс «Вступ о професії»,

читацька група, програма стажування за фондом «Життєлюб», програма підтримки митців FutureGenerationArtPrize та багато чого іншого [88].

Це більше ніж просто галерея, це цілий мистецький хаб. Для розуміння, варто виокремити дослідницьку платформу, яка функціонує у межах артцентру.

Дослідницька платформа — відкритий майданчик для мислення, досліджень і діалогу, що був заснований у 2016 році у лютому, основною метою якого є створення живого архіву сучасного українського мистецтва (1980 рр. до сьогодні), основне її завдання – зберігати, каталогізувати й переосмислювати зібрану інформацію [94]. Платформа відкрита для збору знань від партнерів із досвідом у царині сучасного українського мистецтва та архівування. Коротко розглянемо зазначені програми PinchukArtCentre, а саме дитячі та ком'юніті.

Дитячий фестиваль «PinchukArtCentre Art Day», 26-27 жовтня 2024 р. полягає зануритися у світ сучасного мистецтва дітям та у грайливий спосіб дослідити міжнародну виставку Future Generation Art Prize 2024, що об'єднала художників та художниць, для дітей плануються майстер-класи, настільні ігри, воркшопи, музичний джем, покази анімації, нанесення гриму, квест та багато чого іншого [9].

Окрім цього для дітей в артцентрі реалізується такі ініціативи як сімейна неділя (дитячі майстер-класи від сучасних художників), літня школа (триденний міні-курс від митців), артінструкції для дітей (інструкції для творчих занять із батьками) та освітні відео для дітей [88].

Програми для спільнот, які представлені в артцентрі:

- 1) Арт-лаб – освітня програма для підлітків 13-16 років, які цікавляться мистецтвом і прагнуть розвивати творчу спільноту;
- 2) «Майстерня можливостей» – онлайн-заняття, на яких люди з особливостями розвитку віком від 12 років вирішують конкретні творчі задачі;
- 3) Онлайн-інтенсив для вчительок та вчителів мистецтв – пижневий онлайн-курс для вчительок та вчителів в образотворчого мистецтва початкової та середньої школи;

- 4) Арттерапевтичні воркшопи для внутрішньо переміщених сімей з дітьми – серія тематичних занять, спрямованих на самовираження, прояв емоцій через творчість та співтворення;
- 5) Вступ до професії – освітній курс для студенток/студентів та випускниць/випускників, які бачать своє майбутнє у галузі культури;
- 6) Читацька група – ініціатива, націлена на більш ґрунтовне розуміння мистецьких практик через досвід читання, аналізу та колективного обговорення літературних творів;
- 7) Програма стажування з Фондом «Життєлюб» – програма стажування від Благодійного фонду «Життєлюб»;
- 8) «Future Generation Art Prize 2024 в деталях» – серія зустрічей «Future Generation Art Prize 2024 в деталях».

Починаючи з лютого 2022 року PinchukArtCentre продовжує втілювати нові проекти, про що свідчить календар організованих виставок, протягом 2022 року було проведено 5 експозицій, 2023 – 3 проекти, 2024 році – 5. Всі експозиції дуже масштабні та знаходяться на чотирьох поверхах арт-центру [89].

Розглянемо найбільш цікаві, на наш погляд проекти, втілені PinchukArtCentre за останні 2 роки.

- 1). Виставка 18-ти номінанток та номінантів 7-ої Премії PinchukArtCentre «Об'єднані» (07.12.2022 – 30.04.2023) – про саму виставку, яка має тему єднання присутня у всієї залах виставки, як кажуть самі автори: «продовжувати робити мистецтво під час війни – це не лише можливість рефлексувати травматичний історичний досвід, але й потужна форма спротиву» [86].
- 2). «Inside Out» — глобальний мистецький проєкт французького художника JR, який проходить у Києві з 30 червня по 7 січня 2024 року. Проєкт об'єднує художні роботи, зокрема серію літографій, що презентують творчість митця та його глобальну художню практику. Твори зосереджені на співпраці художника з вразливими групами населення та великих монументальних проєктах. Цей проєкт підкреслює силу українців, акцентуючи на важливості їхньої ролі в

майбутньому країни, через яскраві й виразні зображення, які зміцнюють національну ідентичність та солідарність. [85].

3). Виставка 21 номінантки та номінанта на Премію Future Generation Art Prize 2024 (04.10.2024 – 19.01.2025) – демонстрація найактуальніших творчих тенденцій нового покоління художників. Щодо проєкту то на сайті про нього говорять так: «Щоб привернути увагу до проблем, які викликають занепокоєння в сучасному світі, виставка об'єднує різні культурні точки зору та практики.

Локальні історії та міфології розгортаються в контексті подолання історичних травм, тривалих наслідків воєн і виходу з колоніальних обмежень. Чутливість до зв'язків у родинах і спільнотах, а також колективні дії, спрямовані на солідарність і подолання втрат, є ознакою художніх практик цього річних номінантів. Митці продовжують досліджувати свою ідентичність, спілкуватися з попередніми поколіннями та досліджувати середовище, яке їх формувало [87].

Загалом премія, заснована фондом Віктора Пінчука в 2009 році, і має міжнародний статус.

Отже, діяльність артцентру полягає не тільки у репрезентації української національної ідентичності, а й містить соціальну місію: привернути до сучасних українських проблем увагу та виокремити проблеми сучасного соціуму, з чим арт-центр вміло справляється. Роль PinchukArtCentre у цьому плані важко переоцінити.

Далі коротко розглянемо інші галереї, які також створюють мистецьке життя Києва більш яскравим. Загалом, протягом часу незалежності України у місті Києві.

1). Voloshyn Gallery заснований подружжям Юлією та Максимом Волошиними в 2006 році під назвою «Мистецька збірка», спочатку займався класичним мистецтвом і соцреалізмом. З 2010 року галерея поступово змінювала свій напрям. У 2016 році вона ребрендингувала, розширивши свою експозицію та почав працювати як платформа для сучасної живопису. Сьогодні Voloshyn Gallery співпрацює з художниками різних поколінь, такими як Влада Ралко, Володимир Будніков, Олександр Ройтбурд, Анатолій Криволап, Олександр

Бабак, Ігор Гусєв, а також з новими та відомими художниками, такими як Михайло Деяк, Анна Валієва, Марія Сулименко, Артем Волокітін, Степан Рябченко та інші. У галереї також проводяться експериментальні проекти з участю молодих митців [53].

За період з 2022 по 2024 роки сукупно галерея втілила 32 виставки, з них 10 у 2022 році, 10 у 2023 році та 12 у 2024 році [Voloshyn Gallery. Виставки. URL]. Серед таких проєктів втілених за період 2022-2024 роки є: Сергій Петлюк «Індекс» (16.12.2021 – 30.01.2022, розглядає проблеми, пов'язані з соціальними нормами, націоналізмом і стереотипами, а також культурними та політичними потрясіннями, які впливають на формування ідентичності в сучасних умовах), «Говорю про себе? Говорю про тебе», куратор виставки – Микола Рідний (02.06.2023 – 09.06.2023, перформатування травми як художній метод, рефлексія художників під час війни, відображаючи реальність та документуючи її творами мистецтва), Олексій Сай «Виставка» (17.08.2023 – 15.10.2023, де відобразив реальність ландшафту України під час бойових дій), Нікіта Кадан «Промінь входить у ґрунт» (23.02.2024 -31.03.2024, де художник досліджує досліджує парадокси політики пам'яті. Художник звертається до питань зв'язку історії, культури та насильства), Максим Ходак «зів'яла_квітка::військовий_шолом::замок_з_чорнильною_ручкою» (31.08.2024 – 06.10.2024, де відбулось дослідженні історії, інтернет-культури та кінематографу крізь призму сучасної політичної ситуації, переосмислення радянської спадщини) [104].

Як можна виокремити галерея має у своєму розпорядженні потужні проєкти, які неповнені сенсами. Варто зауважити, що також галерея має представництво у Маямі, де також експонує виставки та здійснює імідж України на міжнародному просторі.

2). Щербенко Арт Центр заснований у 2012 році Мариною Щербенко на основі галереї Bottega Gallery (2008–2014), обрав своєю місією зближення професіоналів мистецтва та широкої аудиторії глядачів. За п'ять років центр став визнаним майданчиком для виставок робіт відомих митців, а також

дослідницькою інституцією, де розвивається експериментальне мистецтво молодих художників. У стінах Щербенко Арт Центр проводяться майстер-класи, лекції та конкурс для молодих авторів «МУХі». Серед знакових проєктів арт-центру: «Moved On!», «Папір. Мир. Мистецтво» (в рамках «Книжкового Арсеналу»), «VYTOKY» (спеціальний проєкт для Ukrainian Fashion Week), «Історія в сукнях. Наша мода з 1990-х» (проєкт для Harper's Bazaar Ukraine), «Мантру геть!», «Кардинал Рішельє» Олександра Ройтбурда, «Рефрижератор» Василя Бажая, «Монохромія» Тіберія Сільваші [53].

За період з 2022 по 2024 роки Щербенко Арт Центр активно проводить проєкти за період з 2022 по 2023 рік було організовано 14 проєктів, у 2024 році всього 2. Плюсом галереї є те, що деякі її проєкти експонуються в інших галереях та за кордоном. Серед найвідоміших проєктів реалізовані за останні 2 роки є: Виставка «Політична анатомія. Версія» Влади Ралко (21.02.2024 – 20.03.2024), «Боротьба» (13.10.2023 – 15.10.2023), «Сонце, сонце, освітлюй тіні» (08.03.2023) та багато інших, які стосувались боротьбі українців та усвідомлення себе у цій системі [64].

3). ArtUkraineGallery (Київ, Михайла Грушевського, 9-А.) галерея, відкрита під керівництвом Наталі Заболотної в листопаді 2016 року, одразу ж стала одним із найпопулярніших мистецьких закладів столиці. На площі 800 кв.м., розташована поблизу Маріїнського парку, вона поєднує виставковий простір, видавничі заходи, культурні дискусії, освітні програми та соціальні ініціативи. Галерея прагне поширювати мистецтво серед різних груп населення. На першому поверсі розташована постійна виставка робіт відомих українських художників, таких як Олександр Сухоліт, Олександр Ройтбурд, Віктор Сидоренко, Олег Тістол, Анатолій Криволап і Роман Мінін. Зона для нових проєктів оновлюється кожні два місяці. У перший рік роботи там були персональні виставки Степана Рябченка, Вінні Реунова та Арсена Савадова.

За останні роки було організовано такі проєкти на територіях інших музеїв як: Мистецька зустріч та перформанс художниці Олі Рондяк (2023 р.), БЖ ART

PROJECT відкриття Благодійної Різдвяної виставки на підтримку митців (2024 р.) та інші [53].

4). Я Галерея (Київ, Хорива, 49-Б) – Павло Гудімов, музикант («Океан Ельзи») і колекціонер, заснував арт-центр «Я Галерея». Центр розширився, створивши філіал у Дніпрі за підтримки колекціонера Павла Мартинова. Місією галереї є поширення сучасного мистецтва за допомогою виставки, лекцій, конференцій і власної літератури з мистецтвознавства. «Я Галерея» заснувала стипендію та дослідницький проект, спрямований на вивчення українського міського наївного мистецтва. Вона бере активну участь у ключових арт-подіях, таких як ART-KYIV Contemporary, ГОГОЛЬFEST, ARTVILNIUS і Ночі Музеїв. Галерея співпрацює з 63 художниками, серед яких видатні автори: Павло Маков, Олександр Сухоліт, Тіберій Сільваші, Влада Ралко, Антон Логов [53].

За останні роки було організовано 17 виставок з них у 2024 – 4 виставки, 2023 – 7 виставок, 2022 – 6 виставок [65]. Найцікавішими проектами варто визначити: Олександр Крижановський «Ознаки / Виявлення» (22.11.2023 – 17.12.2023), Ненук «Світ зовсім інший» (20.09.2023 – 19.11.2023), Дмитро Молдаванов «Світоустрій» (08.08.2023 – 24.09.2023) та інші у яких досліджується світогляд людини у призмі змін які її оточують.

5). Аукціонний дім Goldens (раніше Золотое Сечение, Київ, Леоніда Первомайського, 4) – аукціонний дім Goldens, заснований у 2004 році Михайлом та Олексієм Василенками, посідає провідну позицію на арт-ринку України. Протягом своєї діяльності Goldens активно розвиває різні напрямки мистецтва, включаючи класичне мистецтво, повоєнний андеграунд, сучасне та тиражне мистецтво, предметний дизайн, скульптуру та паркові скульптури. У лютому 2022 року аукціонний дім провів ребрендинг, змінивши назву на Goldens. Попри війну Росії проти України, аукціонний дім продовжив свою діяльність, організувавши низку благодійних проектів, зокрема аукціон «ART CAN HELP» у партнерстві з фондом «Повернись живим». На аукціоні, за підтримки художників та колекціонерів, були представлені роботи Марії Примаченко, Анатолія Криволапа, Павла Макова, Любові Панченко, Романа Мініна, а також

картина Івана Марчука «Сад спокуси», що встановила аукціонний рекорд, продавшись за 120 000 у.о. Завдяки цьому заходу на потреби українських військових було зібрано близько 3 млн гривень. З 2017 року тут регулярно проводять 8-10 персональних і групових виставок щороку, представляючи роботи відомих українських та світових художників. У 2022 році Goldens провів декілька аукціонів і виставок, а також долучився до благодійних проєктів на підтримку військових. У 2023 році аукціонний дім запусив онлайн-магазин GS-Art Store [77].

б). Триптих Арт (Київ, вул Десятинна 13) зоснована на базі першої приватної галереї в Україні, відкритої у 1988 році, стала важливою частиною культурного середовища з 1999 року під керівництвом галеристки Тані Савченко. Галерея спочатку була відома як «Триптих» і була розташована на Андріївському узвозі. Пізніше вона переїхала на вулицю Десятинну і тепер називається «Триптих Арт». За понад 25 років діяльності галерея здобула визнання та авторитет серед колекціонерів і поціновувачів мистецтва. Основою її роботи є ретельне та відверте ставлення до вибору художників і їхніх творів. Використовуючи приватні та комерційні колекції, «Триптих Арт» представляє провідних українських художників і відіграє важливу роль у розвитку сучасного українського мистецтва [53].

У період воєнного стану галерея активно проводить виставкову діяльність, втіленими проєктами є: Суліменко Олександра «Вітряний день» (16.08.2024 – 04.09.2024), Анастасія Буднікова «Важливі деталі» (25.07.2024 – 15.08.2024), Сергій Савченко «Ні в якому разі не зупиняйтеся надовго» (28.10.2023 – 17.11.2023), Тетяна Русецька «Рушники перемоги» (24.08.2023 – 13.09.2023) та багато інших, це проєкти, що стосуються вимушеної міграції, сприйнятті нової реальності у якій зіштовхнулось багато українців [54].

7). Галерея «Дукат» (Київ, вул. Рейтарська, 8-Б) – арт-простір, який за допомогою лекцій, дискусій про професії та творчих зустрічей створена освітня платформа сприяє популяризації українського мистецтва. Дати відвідувачам можливість безпосередньо брати участь у творчому процесі є головною метою

організації. Окрім аукціонів, «Дукат» проводить заходи з мистецтва, кіноперегляди, ярмарки та виставки, включаючи особисті проекти відомих митців (Олександр Ройтбурд, Владислава Шеришевського) [53].

8). Dumchuk Gallery (Київ, вулиця Ярославська, 21) створений Анатолієм Димчуком, українським культурним діячем і колекціонером, у 2008 році. Її інтереси охоплюють сучасне українське мистецтво, трансавангард, одеський концептуалізм і нонконформізм. Метою галереї є популяризація творів мистецтва за кордоном та створення попиту серед європейських колекціонерів, у тому числі впродовж 2024 року були проведені такі виставки як: «Проти забуття» Катя Бучацька, Інга Леві, Наталія Лісова (06.09.2024 – 29.09.2024), «Колекція. Олександр Ройтбурд» (09.03.2024 - 21.04.2024), «Невизначений простір». Наталія Лісова (02.11.2023 – 24.12.2023), «Після блекауту». Сергій Кондратюк (14.04.2023 – 28.05.2023) та багато інших [72]. Кожен з яких стосувався також теми української національної ідентичності та новим умовам у реальності, у якій українці змушені жити. Щороку галерея втілює близько 7 проєктів.

9). Центр сучасного мистецтва M17 (Київ, вул. Антоновича, 102-104) — центр сучасного мистецтва, який відкрився влітку 2010 року з метою підтримки та розвитку сучасної української мистецької індустрії. З моменту свого заснування він став одним із провідних виставкових майданчиків Києва, де регулярно проходять індивідуальні, групові та кураторські проєкти, а також освітні програми, кінопокази, лекції та майстер-класи. Співпрацюючи з іноземними митцями та культурними інституціями, такими як австрійський культурний форум, посольства Франції та Грузії, M17 прагне стати епіцентром культурного життя столиці [53].

Щодо проєктів то під час початку повномасштабного вторгнення центр не здійснював свою діяльність. З активними проєктами M17 повернувся у середині 2023 року і працює донині.

Визначними проєктами, які ґрунтувались на темі української самобутності, боротьбі за волю за цей період стали: «Концентрація волі»

(01.06.2023 - 08.09.2023), соціальний проєкт «Реабілітація: арт-терапія» (28.04.2023 - 29.07.2023), «Схема збірки» (25.01.2024 - 03.03.2024), Анатолій Криволап «Першообрази» (11.04.2024 - 07.07.2024), «Сади мрій» (липень 2024), «Формула витривалості» (31.10.2024 - 28.02.2025).

10). Окрім цього не так давно з'явилися дійсно нові та цікаві місця такі як: The Naked Room (вулиця Рейтарська, 21, Київ, 01030), яка активно приймає участь у мистецькому житті Києва. Функціонуючи з 2018 року встигли втілити багато проєктів, зокрема від 2022 року галерея втілила 4 проєкти, у 2023 році – 6 проєктів, а в 2024 році – 11 проєктів.

Найвизначнішими на наш погляд є: Станіслав туріна. Алентин Радченко «Це не моє, біль» (19.01.2022 – 02.02.2022), Маша Шубіна «Lost and found material» (07.07.2022 – 12.07.2022), Нікіта Кравцов «Документація Хепенінгу» (02.06.2023 – 02.07.2023), Тіберій Сільваші «Папір, Оля» (01.08.2023 – 22.08.2023), «Стіна, папір» (25.08.2023 – 17.09.2023), Єгор Анцигін «Не жури!» (22.11.2023 – 03.01.2024), Кристина Мельник «Його поцілунок мов відкрита рана» (14.02.2024 – 10.03.2024), Саша Маслов «Святі» (26.04.2024 – 29.05.2024), Віталій Кохан «Завжди сьогодні» (26.09.2024 – 23.09.2024), Марія Василенко «Місце якого не має» (01.11.2024 – 11.11.2024), де підіймаються теми української реальності та проблем, що виникають у світосприйнятті українців під час дії воєнного стану [99].

Робота галереї ґрунтується на сміливій кураторській програмі та підтримці легітимного артринку для українських художників. Галерея працює з художниками, які є недостатньо видимими в Україні, і прагне просувати їхні роботи на міжнародному ринку [100].

11). «Український Дім» (Київ, вул. Хрещатик, 2) — це сучасний мультидисциплінарний національний центр ділового та культурного співробітництва [18]. Передусім визначає підтримку кураторських досліджень. Серед цікавих проєктів – «Український текстиль. Спадщина та сучасність» (липень-серпень 2024), Ретроспективна виставка Тіберія Сільваші «Кола Сільваші» (вересень 2024), Деокупований наїв. Микола Бабак (планується у

грудні 2024) та багато інших проєктів, які розповсюджують самотність української культури.

12). Karas Gallery (Київ, вул. Андріївський узвіз, 22А) — одна з перших приватних галерей в Україні, що функціонує в Києві до сьогодні. Заснована в 1995 році арт-експертом, колекціонером і куратором Євгеном Карасем разом із його батьками: монументалістом Валерієм Карасем та керамісткою Марієттою Левханян, обидва є членами Національної спілки художників України. Історія галереї невіддільна від розвитку українського мистецтва та політики. Галерея стала організатором значних проєктів, таких як «Український пейзаж», «Вид на Крим», «Ребята, давайте жить дружно!», «Перед стратою», «Queer Time», «Фігури на білому», «Еволюція поцілунку», «Вчимо поганому», «Великий Брат» та «УПорно». Протягом своєї діяльності галерея збрала одну з найбільших і системних колекцій сучасного українського мистецтва, що включає понад 500 робіт більше 100 митців. Однак з 2022 року галерея працює в закритому режимі. Останніми проєктами стали виставки Марії Оспіщевої-Павлишин «Сторонній погляд» та Поліни Вербицької «Рефлексії» [32].

12). Митець (Київ, вул. Велика Васильківська, 12) — галерея, відкрита для поціновувачів мистецтва в 1954 році. Завдяки виставкам, організованим Спілкою художників протягом різних років, тут можна простежити історію українського мистецтва, а також ознайомитися з роботами сучасних художників і творчими експериментами молодих талантів. У самому будинку жили та працювали художники, які писали цю історію, серед них Іван Кавалерідзе, Петро Код'єв, Валентин Литвиненко, Галина Зоря, Петро Сльота, Михайло Іванов, Олексій Кантеміров. У різні періоди тут також працювали майстерні Тетяни Яблонської, Олександра Данченка та Андрія Чебикина [30].

Великим плюсом галереї є щотижнева зміна експозицій, які представляють широку ретроспективу української творчості, що напряму пов'язана із українською ідентичністю. З виставок втілених у 2024 р. можна виокремити — Колективна виставка сучасних українських митців КОНСХУ 2024 (05.11.2024 - 07.11.2024), Колективна виставка сучасних українських митців «Квітуха

Україна» (27.08.2024 - 04.09.2024) та Творчий проєкт «Право на мирне життя» (06.08.2024 - 12.08.2024).

13). Національний музей «Київська картинна галерея» (Київ, вулиця Терещенківська, 9) — один з найвизначніших художніх музеїв України, який 2022 року відзначив 100-річчя з дня свого заснування. Незважаючи на складні умови, спричинені російським вторгненням і оголошенням воєнного стану, музей продовжує свою діяльність, вбачаючи в ній свій внесок у майбутню перемогу та захист інтересів України на культурному фронті. Його місія полягає у боротьбі за духовність, подоланні наслідків імперської колоніальної політики, відновленні історичної справедливості та утвердженні образу українця як європейця з багатою історією та самобутньою культурою. Незважаючи на пошкодження будівлі від ракетної атаки в центрі Києва, музей не припиняє роботи, продовжуючи реалізовувати українські та міжнародні проєкти [38]. Галерея щомісяця втілює нові проєкти, у тому числі і ті, що пов'язані розвитку української національної ідентичності, ось вони представлені нижче.

Найбільш визначними проєктами за цей період стали: Виставка творів Анатолія Криволапа «Класичний живопис» (12.11.2022 — 15.02.2023), Петро Сметана. Воскресіння (3.02.2023 – 05.03.2023), Костянтин Роготченко. Місто, якого немає (07.03.2023-22.03.2023), Понівечене небо (24.03.2023– 05.04.2023), Макс Вітик. Воїни світла 01.04.2023 – 30.04.2023), Київська перепічка. Владислав Шерешевський (24.05.2023 – 25.06.2023), Чорна земля. Вимушена дезорієнтація. Віктор Сидоренко (08.03.2024 – 07.04.2024), На часі? Владислав Шерешевський (27.08.2024 – 29.09.2024) [37].

14). Avangarden Gallery & Wine Bar (Київ, вулиця Січових Стрільців, 23–А) – галерея сучасного мистецтва та винний бар розташовані на вулиці Січових Стрільців у Києві, на першому поверсі будівлі, де минулого року відкрився офісний простір Кооператив. Простір було створено зусиллями артменеджерки Каріни Качуровської, кураторки Світлани Левченко та бізнесмена Антона Мазного, який також розвиває мережу готелів Owntown [4].

Основна фішка галереї – можливість неформально вивчати мистецтво за келихом вина. Є хабом культурних подій, у тому числі презентацій, практик, виставок, лекторіїв, кіно-показів та річних перформансів. Почала свою роботу 14.10.2021 р. – тож це яскравий приклад галереї та закладу, яка по суті почала свою роботу під час воєнного стану. Серед проєктів: виставка «Точка зору» (29.03.2024), лекція «Система мистецтва: ключові гравці арт-ринку» (18.04.2024), лекція «Колекціонування сучасного українського мистецтва: як грати в цю азартну гру» (18.01.2024) та інші.

15). Imagine point gallery (Голосіївський проспект, 86/1, Київ, 03040) є майданчиком для взаємодії людини і сучасного мистецтва у всіх його формах: від відомих майстрів до нових талантів, що тільки починають заявляти про себе. Тут представлені як камерні художники, так і ті, чия творчість має глобальний масштаб. Галерея є простором для авторів та зацікавлених глядачів, які відкриті до нових ідей. Виставкова діяльність акцентує увагу на групових проєктах та діалогах, де митці висловлюють свої творчі бачення на актуальні теми [48].

Галерея активно веде свою виставкову діяльність, здійснює продаж та розповсюдження творів мистецтва, втілює міжнародні проєкти. Галерея також втілює проєкти, які пов'язані зі темою української національної ідентичності:

Серед останніх втілених: «Її уламки» (11.10.2024 - 09.11.2024), «Квітка» (20.09.2024 - 19.10.2024), «Крізь час» (14.06.2024 - 13.07.2024). щомісяця галерея експонує по 2 виставки, по одній у великій та малій галереях одночасно.

16). Галерея «Лавра» (вулиця Лаврська, 1, Київ, 01015) – муніципальна галерея Києва, відкрита в 1996 році, пропонує виставковий простір площею 650 м². Тут організовуються різноманітні заходи: виставки, прем'єрні покази вистав українських театральних режисерів, фестивалі сучасного мистецтва, кінопокази, презентації, авангардні концерти, модні покази та освітні події. Галерея має внутрішній виставковий простір, а також зовнішній двір, що під час фестивалів трансформується в креативну зону з сценою, зонами для відпочинку, кафе, ігровими та торговельними майданчиками [33].

За останній рік було організовано чимало цікавих виставок таких як: «Відсутність ґрунту для проростання» (06.08.2024), «КНАКУ IS A NEW PINK» (10.04.2024), «Порожнеча» (10.02.2024), Виставка «Скульптура. Олександр Сухоліт» (20.10.2023), що свідчить про те, що галерея активно функціонує, не зважаючи на всі виклики пов'язані зі повітряними тривогами, блекаутом та викликами, які постають перед нею.

Висновки до розділу II

Здійснивши аналіз діяльності галерей міста Києва, які функціонують під час воєнного стану можна прийти до висновків, що київські галереї ідеально репрезентують українську національну ідентичність втілюючи їх через експозиційну діяльність, численні лекції та майстер-класи, залучаючи нові формати та брати участь у соціальних ініціативах, таким чином будучи дещо більшим ніж місця, що здійснюють суто експозиційну діяльність, цьому сприяли не тільки внутрішні чинники усередині країни, а й зовнішнє середовище, що спонукало більшість галерей шукати нові способи залучати відвідувачів та пропонувати їм щось унікальне.

У період воєнного стану діяльність київських галерей демонструє стійкість і відданість культурному розвитку навіть за умов викликів війни. Основні висновки, що випливають із діяльності галерей у Києві:

1). Продовження роботи під час війни: багато галерей, попри складні обставини, зберігають активність, проводячи виставки, освітні заходи, культурні зустрічі, чим підтримують культурний фронт та зміцнюють моральний дух.

2). Благодійні ініціативи: галереї організовують аукціони, виставки та інші благодійні проекти, щоб зібрати кошти на підтримку українських військових і допомогу постраждалим від війни. Наприклад, аукціон «ART CAN HELP» від Goldens залучив значні кошти завдяки творам провідних українських митців.

3). Соціальні проекти: галереї не лише відновлюють пошкоджені приміщення, але й беруть активну участь у міжнародних культурних проектах, наголошуючи на значенні українського мистецтва як частини європейської спадщини, втілюють нові засоби взаємодії із суспільством, що мають просвітницький характер.

4). Популяризація українського мистецтва на міжнародній арені: Київські галереї підтримують співпрацю з міжнародними інституціями та культурними організаціями, що дозволяє розширити інформаційне поле для іноземної аудиторії та посилити культурний діалог.

5). Адаптація діяльності: культурні простори залучають онлайн-платформи для розширення доступу до мистецтва, відкривають нові формати (як онлайн-магазини та виставки) і адаптують виставкову програму під потреби аудиторії.

Таким чином, київські галереї в умовах воєнного стану сприяють формуванню національної ідентичності, популяризують українське мистецтво й адаптують свою діяльність для підтримки суспільства, допомагаючи зберегти культурну спадщину та забезпечити її активний розвиток.

РОЗДІЛ III. «МИСТЕЦЬКИЙ ХАУС» ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ НА БАЗІ НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

3.1. SWOT-аналіз соціокультурної діяльності НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

Здійснюючи аналіз діяльності НКММК «Мистецький Арсенал» (далі — Мистецький Арсенал) було виявлено, що галерея здійснює експозиційну діяльність, виставки якої містить просвітницький характер. Проте, було з'ясовано, що не зважаючи на те, що із реалізацією проєктів в Мистецькому Арсеналі не має проблем, вони потребують певного удосконалення діяльності, це пов'язано із наступними виявленими чинниками:

- 1). Повільне впровадження експозицій, через що впровадження нового проєкту може відбуватись 1 раз на 4 місяці;
- 2). Рідка зміна експозицій, через що проєкти тривають по 2-4 місяці, що впливає на відвідуваність глядачів, що потребує звичайно вирішення.

Проаналізуємо чинники, які впливають на ефективність роботи Мистецького Арсеналу, та можливі шляхи удосконалення діяльності:

- 1). Повільне впровадження експозицій.

Очевидно, що обмеження в частоті запуску нових проєктів (1 раз на 4 місяці) обумовлене тривалістю підготовки експозицій. Це може пояснюватись складністю проєктів або обмеженими ресурсами (персонал, фінансування, технічні можливості). Для вирішення можна розглянути такі підходи:

1.1. Оптимізація процесу підготовки

Аналіз та стандартизація етапів підготовки: Перегляд кожного етапу розробки нової експозиції (планування, дизайн, монтаж тощо) для виявлення повторюваних процесів. Можна створити стандартний набір процедур або шаблонів для найпоширеніших типів проєктів, що дозволить зменшити час на підготовку.

Впровадження системи управління проєктами: Використання цифрових інструментів, наприклад, Trello, Asana, чи інших спеціалізованих платформ, може допомогти координувати роботу різних команд і відслідковувати прогрес кожного етапу, що зробить процес прозорішим і керованішим.

Розробка короткострокових і довгострокових планів запуску: Чіткий графік запуску дозволить уникнути затримок і планувати всі ресурси заздалегідь, зокрема для розробки складних експозицій, що потребують значної підготовки.

1.2. Залучення додаткового персоналу та волонтерів

Інвестування в навчання персоналу: Програми підвищення кваліфікації можуть надати поточним працівникам більше навичок для оптимізації своєї роботи. Наприклад, навчання новим технологіям або методам монтажу виставок дозволить зменшити час на підготовку.

Розширення команди через волонтерські програми: Оскільки багато людей зацікавлені в мистецьких проєктах, можна розглянути варіант залучення волонтерів для підтримки різних стадій підготовки. Волонтери можуть допомагати з підготовкою технічних деталей, організацією простору та наданням інформаційної підтримки для відвідувачів.

1.3 Залучення партнерів для співфінансування

Організація партнерських проєктів: Пошук співпраці з іншими культурними установами, організаціями, які можуть надати ресурси для певних етапів проєкту, наприклад, підтримати проведення окремих подій або надати матеріальну базу (технічне обладнання, меблі, витратні матеріали).

Фандрайзингова кампанія та грантове фінансування: Шукати гранти від національних та міжнародних культурних фондів або запустити кампанії, які дозволяють залучати кошти від приватних меценатів. Це може включати створення проєктів на краудфандингових платформах, що стане додатковим джерелом фінансування для регулярного оновлення експозицій.

2). Рідка зміна експозицій.

Проблема з тривалістю проєктів, що тривають по 2-4 місяці, може впливати на відвідуваність і популярність закладу. Довготривалі експозиції

можуть спричинити зниження інтересу, особливо серед постійних відвідувачів. Для збільшення відвідуваності пропонується:

2.1. Частіша ротація експозицій або додаткові тимчасові виставки

Часткове оновлення виставок: Замість повної зміни виставки, можна періодично оновлювати частини експозиції, інтегруючи нові елементи, які зацікавлять відвідувачів. Це може зменшити потребу в ресурсах на повне оновлення і водночас тримати інтерес публіки.

Проведення короткотривалих тематичних експозицій: Наприклад, на додаток до основної експозиції можна організовувати тимчасові виставки, які тривають протягом 1-2 тижнів. Це дозволить запропонувати більше варіантів для глядачів і привернути увагу нової аудиторії.

2.2. Інтерактивні заходи чи зміни у виставках

Організація інтерактивних подій: Це можуть бути майстер-класи, екскурсії, обговорення з митцями, вечори поезії чи музики, пов'язані з поточною виставкою. Такі заходи стимулюють відвідувачів приходити ще раз і залучати друзів, що сприяє підвищенню популярності виставки.

Зміни в освітленні або оформленні: Періодичне коригування оформлення експозиції (наприклад, через світло, кольорові акценти, музику) створює ілюзію новизни, не змінюючи самої експозиції. Це дозволяє запропонувати новий досвід для постійних відвідувачів.

2.3. Промоційні заходи та розширення аудиторії

Активні рекламні кампанії в соцмережах та ЗМІ: Постійна присутність у соцмережах із промоцією не тільки нових експозицій, а й анонсами інтерактивних подій підвищує інтерес до поточної експозиції. Також можна використовувати таргетовану рекламу для залучення нової аудиторії.

Колаборації з популярними блогерами чи відомими особами: Запрошення медійних осіб на відкриття виставки може створити додатковий інтерес до експозиції та залучити їхню аудиторію, зокрема молодь.

Запуск програм лояльності для постійних відвідувачів: Наприклад, можна створити абонементи або клуби, які передбачають спеціальні заходи для

постійних відвідувачів, такі як екскурсії закритими частинами експозицій або зустрічі з митцями.

Також було здійснено SWOT-аналіз Мистецького Арсеналу, щоб зрозуміти сильні та слабкі сторони.

Ось детальний SWOT-аналіз для Мистецького Арсеналу на основі запропонованих підходів та аналізу чинників удосконалення діяльності:

Strengths (Сильні сторони)

1. Успішна реалізація культурних проєктів: Мистецький Арсенал зарекомендував себе як культурний центр з успішними проєктами та виставками.
2. Потужний бренд та популярність серед глядачів: Відоме ім'я та репутація залучають значну аудиторію, включно з іноземними відвідувачами.
3. Великий простір та можливість для різноманітних проєктів: Фізична інфраструктура дозволяє розміщувати масштабні проєкти та мультимедійні виставки.
4. Підтримка від державних та міжнародних організацій: Існують перспективи залучення додаткового фінансування для різних програм через державні гранти та міжнародні культурні фонди.
5. Досвідчений персонал і професійна команда: Кваліфікована команда, здатна працювати з масштабними та складними проєктами.

Weaknesses (Слабкі сторони)

1. Повільне впровадження нових експозицій: Тривалі етапи підготовки обмежують кількість нових проєктів, що може знижувати інтерес відвідувачів.
2. Рідка зміна експозицій: Тривалість виставок (2-4 місяці) не дозволяє підтримувати постійну цікавість аудиторії та зменшує можливість для повторних відвідувань.
3. Залежність від державного фінансування: Бюджетні обмеження та потреба в значному фінансуванні для проведення нових виставок знижують гнучкість у виборі проєктів.

4. Недостатня інтерактивність та залучення відвідувачів: Відсутність регулярних подій, інтерактивних заходів та експозицій може обмежувати залученість аудиторії.

5. Обмежені маркетингові ресурси: Можливо, недостатньо інвестицій у рекламу та просування, що не дає змогу охопити нову аудиторію.

Opportunities (Можливості)

1. Оптимізація процесу впровадження проєктів: Вдосконалення внутрішніх процесів та менеджменту дозволить скоротити час на підготовку виставок та частіше оновлювати експозиції.

2. Залучення додаткового персоналу та волонтерів: Збільшення команди через волонтерські програми або залучення партнерів може підтримати масштабні проєкти без значних фінансових затрат.

3. Розширення партнерських проєктів та співпраці: Співпраця з іншими культурними інституціями та бізнесами відкриє додаткові ресурси та можливості для проведення нових подій.

4. Інтерактивні заходи та програми лояльності: Запровадження інтерактивних подій, таких як майстер-класи, екскурсії, зустрічі з митцями, та програм лояльності для постійних відвідувачів допоможуть утримати інтерес до тривалих виставок.

5. Активні рекламні кампанії та партнерство з медійними особами: Розширення реклами через соцмережі та залучення популярних особистостей може сприяти підвищенню впізнаваності та приверненню нової аудиторії.

Threats (Загрози)

1. Конкуренція з іншими культурними центрами: У Києві та інших містах є чимало інших культурних закладів, що конкурують за увагу аудиторії та фінансування.

2. Зниження інтересу аудиторії: Тривалі експозиції можуть знижувати частоту відвідувань, що ускладнює утримання постійної аудиторії.

3. Фінансові обмеження та бюджетні ризики: Нестабільність державного фінансування може ускладнити стабільне функціонування Мистецького Арсеналу.
4. Зміни в державній політиці або культурних пріоритетах: Реформи чи зміни у фінансуванні культури можуть створити додаткові обмеження.
5. Невідповідність запитам нових аудиторій: Без інтерактивних та сучасних підходів важко залучити молоду аудиторію, яка очікує більш новітніх форматів та цифрових можливостей.

Отже, SWOT-аналіз Мистецького Арсеналу демонструє сильні сторони, які включають досвідчений персонал, можливості для залучення грантів, відомий бренд та наявність великих виставкових площ. Проте, є і низка слабких сторін, які стримують повний потенціал закладу: повільне оновлення експозицій, тривалі процеси підготовки та бюджетні обмеження. Існує ряд перспектив, таких як оптимізація менеджменту проєктів, розширення співпраці, інтерактивні заходи та активна реклама, що можуть підвищити відвідуваність. Однак загрози, такі як конкурентна культурна індустрія, зниження інтересу аудиторії та бюджетні ризики, вимагають чіткої стратегії розвитку та гнучкості у підходах.

3.2. «Мистецький хаус» як проєкт із утвердження національної ідентичності

У нашому дослідженні на базі проведеного SWOT-аналізу ми пропонуємо проєкт, який би вирішував виявлені проблеми та сприяв би у застосуванні всіх вищеописаних піходів, які спрямовані на підвищення частоти оновлення експозицій та залучення відвідувачів, що сприятиме розвитку Мистецького Арсеналу та підвищенню його конкурентоспроможності й відвідуваності.

На наш погляд ідеальним проєктом, який би міг заповнити пустуючу частку проєктів діяльності Мистецького Арсеналу можна вважати «*Мистецький Хаус*». Отже, нами пропонується наступний опис проєкту, який буде ідеальним

як для впровадження так і для поширення української національної ідентичності та розвитку галерейної та експозиційної справи.

«Мистецький Хаус» — івент-хаб спрямований на генерацію нового контенту, лекторію, воркшопів та сприяння самоідентифікації особистості розвиток креативності та нової культури та становить суспільно-державну цінність. Даний проєкт містить назву хаус, від eng. house - дім мистецтва та включатиме у собі різні складові націлені на поширення культури та самоідентифікації.

Проєкт складається із

1). Арт-перфомансів та мистецьких виставок. Організація виставок молодих художників, виставок сучасного мистецтва, а також перформативних мистецьких заходів, таких як музичні виступи. Ідеально підійде до тематики заходу. Організація креативних ідей та проєктів та їх презентація. Організація спільної виставки учасників проєкту та виставки “UkrSapiens”. Виступ інди гурту - Ziferblat, ідеальне завершення даного івенту

2). Лекторій та панельні дискусії. Проведення лекцій та дискусій на теми сучасного мистецтва, культурології, теорії мистецтва, а також на теми саморозвитку та самоідентифікації. Організація панельних дискусій на теми, пов'язані з важливими суспільно-політичними питаннями, що стосуються української культури та ідентичності, що відбуватиметься за участі спікерів для проведення лекцій на зазначені теми, що сприятиме українській самоідентифікації.

Зокрема можна запропонувати такі теми:

- Сучасна та традиційна українська культура як зв'язок поколінь
- Мистецтво та сучасні теорії. Вплив традиційного українського мистецтва на сьогодення.
- Саморозвиток, продуктивність та інструменти.
- Українська самоідентифікація. Чому ми різні але єдині.

Панельні дискусії відбуваються за участі діячів культури (співаки, кіномитці, крійтори контенту) з різноманітних сфер. Тема: ідентичність.

3). Ворк-шопи та майстер-класи. Участь у воркшопах на теми, які розглядались під час лекторію. Участь у різноманітних майстер-класах. Теми для воркшопів різноманітні: живопис, скульптура, фотографія, музика, танець тощо, а також воркшопів з розвитку креативності та самовираження. Головна мета - самовираження та етно-мотиви, сучасність.

4). Creator Hub. Створення спеціальних зон для вільного творчого вияву учасників заходу, де вони можуть експериментувати з різними видами мистецтва та спілкуватися з іншими творчими особистостями. Спеціальні-зони включатимуть фуд-корт та зону для створення та генерацію нового контенту, знайомство, розробку та втілення проєктів креативної індустрії на теми, що підіймались у лекторіях. Генерація виставки-робіт, які створили всі учасники та закриття проєкту.

Саме таким ми бачимо проєкт соціокультурної практики у діяльність галерей Києва, про який детально буде описано у 3.2. Це проєкт, що допомагає залучати найкращі соціокультурні практики, які допомагають взаємодіяти із відвідувачам та нести просвітницький характер.

Згідно задуму, «Мистецький хаус» передбачений вирішити головну проблему у діяльності Мистецького Арсеналу – низьку залученість нової аудиторії та допоможе збільшити кількість реалізованих проєктів, оскільки це івент-хаб, який містить у собі такі складові як арт-перфоманси, мистецькі виставки, ворк-шоп та майстер-класи, а також зони для вільного самовираження (далі – Creator Hub).

Створення проєкту «Мистецький хаус» передбачає проведення івенту щовесни (квітень) спрямованого на генерацію нового проєкту та зацікавленості у цьому суспільстві.

Об'єкт – івент-хаб спрямований на генерацію нового контенту, лекторію, воркшопів та сприяння самоідентифікації особистості розвиток креативності та нової культури та становить суспільно-державну цінність.

Основна мета проєкту:

1. збереження самоідентифікації особистості, розвиток креативності у сфері культури;
2. стимулювання створення нового контенту;
3. покращення інфраструктури експозицій даного музею.

До основних спонсорів проєкту увійдуть – МКіСК України, організації із бізнесу (Києво-могилянська бізнес школа економіки, далі – КМБС та їх партнери), представники медіа (1+1 медіа та Новий канал) та представники громадянського суспільства. Дані партнери можуть виступати у співфінансуванні виставки. Детальніше зображено у додатку А.

Креативні партнери проєкту представляють напрями дизайн та мода (omelia_atelier та SYNDICATE), музика (Ziferblat band), література та мистецтво (книгарня Сенс). Від креативних партнерів не обов'язкове співфінансування, вони використовуються задля залучення відвідувачів та PR даного проєкту. Детальніше зображено у додатку В. Наступною складовою проєкту буде розгляд його основних складових. Їх було зображено графічно на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Складові проєкту «Мистецький Хаус»

Основні етапи проєкту будуть включати:

- 1). Зародження: окреслення основної мети, місцепроведення, ресурсів на реалізацію проєкту, зацікавлених сторін, місії та завдань проєкту;
- 2). Підготовчий: онтактування з основними учасниками проєкту, більш детально у наступному слайді;
- 3). Проведення: здійснення заходів для проведення проєкту;

4). Завершення проєкту: кульмінація проєкту, підготовка простору для післямови, здійснення закриття проєкту, створення зустрічі зацікавлених сторін, громадянського суспільства, учасників та спонсорів проєкту, обговорення результатів (що вдалось досягнути, чого не вдалось) та подальших перспектив.

Розберемо деякі моменти. Етап підготовки до реалізації проєкту буде складатись із таких складових:

1. контактування з основними учасниками проєкту: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, представників бізнесу (KMBS), представниками медіа (1+1 Медіа, Новий канал) та громадянського суспільства;

2. пошук пропозицій, встановлення тезисів та їх узгодження, підписання угоди про партнерство, розробка документації щодо ідеї проєкту та його реалізації, фінансування з боку партнерів, проведення рекламної кампанії проєкту обраними партнерами;

3. встановлення контактів з додатковими партнерами проєкту та залучення їх представників до участі у проєкті бренди одягу: omelia_atelier та SYNDICATE, музика – Ziferblat band, Література та видавництво – книгарня СЕНС;

4. формування домовленостей із партнерами та укладення взаємовигідних угод;

5. проведення реклами з боку нових партнерів;

6. підготовка простору Мистецького Арсеналу до проведення заходу, облаштування павільйонів до проведення;

7. монтаж зон партнерів проєкту, залучення техніки;

8. монтаж основних зон та зустріч з основними партнерами щодо обговорення впровадження програми та перевірка готовності до запуску проєкту.

Проведення проєкту включатиме виконання двох складових:

1). здійснення проведення проєкту представниками проєкту та партнерами, кожен відповідає за свою частину, яка була передбачена;

2). залучення фахівців та учасників & рекламна кампанія партнерами у соц.мережах та основних сторінках Мистецького Арсеналу у соц.мережах.

Суб'єктами проекту є:

- 1). Менеджер проекту: основна людина, що здійснює контроль над всіма процесами, як їх виконує команда та надає рекомендації;
- 2). Команда проекту: яка ділиться на дві частини, перша – підготовча - група з 5 людей, що займається документальними питаннями вирішення реалізації проекту, а друга – виконавча, займається питаннями виконання основних складових проекту;
- 3). Залучені партнери: SYNDICATE, Ziferblat band, СЕНС.

Робота із партнерами буде передбачати такі моменти:

- 1). Для omelia_atelier – можливість представити сучасні бренди українського одягу для створення нової української культури та Залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів. Випуск лімітованої продукції задля залучення аудиторії на проєкт, присвяченої до даного проєкту.
- 2). SYNDICATE – залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів. Випуск лімітованої продукції задля залучення аудиторії на проєкт, присвяченої до даного проєкту.
- 3). Ziferblat – залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів, а також у Creator Hub для майстер-класів, ексклюзивний виступ та презентація нової пісні.
- 4). СЕНС – співпраця з книгарнею задля представленого української літератури, залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів, наприклад Марини Чернявської - головної у СЕНСі, створення спеціальних зон для того, щоб відвідувачі могли ознайомитись із продукцією книгарні, а також створення фудкорт зони для того щоб скуштувати каву книгарні та запропоновані десерти до неї.

Бачення засобів та умов реалізації проекту передбачатиме виконання таких складових:

- 1). Фінансування: необхідно забезпечити достатній бюджет для проведення всіх запланованих заходів. Це може бути досягнуто шляхом залучення спонсорів, партнерів, грантів або продажу квитків на заходи.

- 2). Локація: необхідно потрібно знайти відповідне приміщення для організації заходів. Це може бути будь-який великий простір, який може вмістити арт-виставки, лекційні зали, майстер-класи та інші активності.
- 3). Команда: сформувати команду, яка буде відповідальна за організацію та виконання проєкту. Ця команда може включати менеджера проєкту, координаторів заходів, маркетологів, фахівців з PR та інших спеціалістів.
- 4). Партнерство та співпраця: встановити партнерські відносини з місцевими художніми галереями, установами культури, університетами та іншими організаціями, що можуть підтримати проєкт та забезпечити доступ до ресурсів та аудиторії.
- 5). Маркетинг та просування: розробити стратегію маркетингу та просування для привернення уваги до подій. Використовуйте соціальні медіа, рекламу, PR-кампанії та інші канали комунікації для просування заходів.
- 6). Технічне забезпечення: забезпечити необхідне обладнання та технічну інфраструктуру для проведення лекцій, виставок, виступів та майстер-класів.
- 7). Учасники та спікери: запросити відомих художників, культурологів, музикантів та інших креативних особистостей як спікерів та учасників заходів.
- 8). Оцінка результатів: спланувати систему оцінки ефективності та результативності проєкту, щоб зрозуміти, наскільки успішно він відповідає поставленим цілям та завданням.

Також у межах проєкту передбачається арт-виставка «UKRsapiens» пропонує унікальне дослідження українського традиційного мистецтва через призму сучасності. Вона прагне показати, як українські митці *reinterpret*ють елементи фольклору, традиційних технік і символіки, створюючи нові, інноваційні форми мистецтва. Основна мета — зберегти та популяризувати українську культурну спадщину, адаптуючи її до сучасних вимог.

Мета виставки:

1. Популяризація української культурної спадщини: залучення широкої аудиторії до української культури через її сучасні інтерпретації ;

відзначення важливості традиційних мотивів у сучасному контексті, демонстрація їхньої естетичної цінності та культурного значення.

2. Залучення нових аудиторій: орієнтація на молодь, освітні установи та мистецькі колективи для розширення кола глядачів; використання інтерактивних форматів (майстер-класи, воркшопи) для активної участі відвідувачів.
3. Створення діалогу: проведення обговорень між митцями, культурологами та відвідувачами, що сприятиме поглибленому розумінню традицій і їхньої ролі в сучасному суспільстві, створення платформи для обміну ідеями та досвідом між поколіннями.

Структура виставки передбачатиме виставкову частину із експозицією (виставка включатиме роботи сучасних українських художників, які працюють у різних жанрах: живопис, скульптура, текстиль, графіка, мультимедіа. Кожен експонат буде супроводжений описом, що розкриває його зв'язок із традиційними українськими мотивами) та семінари та майстер-класи (митці проведуть освітні заходи, де діляться своїми техніками, історією створення робіт і процесом їхнього переосмислення. Це дозволить відвідувачам активно залучатися до творчості).

Арт-виставка «UKRsapiens» має потенціал стати важливою подією, що об'єднує традиції та сучасність, демонструє актуальність українського мистецтва та сприяє його розвитку. Вона дозволить залучити нових глядачів, створити простір для творчого діалогу та підкреслити значення української культурної спадщини в сучасному світі. Для реалізації даної ідеї ідеально підходить програма Українського культурного фонду – Культура та регіони. ЛОТ 1. Локальна культура.

Для успішної реалізації арт-виставки «UKRsapiens» важлива чітка координація між усіма учасниками команди. Кожен член команди виконує свої специфічні функції, що в сумі забезпечує високоякісну організацію та проведення виставки. Співпраця та комунікація між усіма учасниками — ключ

до успіху проекту. Всі учасники проекту були представлені у частині суб'єктів проекту. Основні витрати зображені у додатку С.

Пояснення до витрат:

1. Оформлення договірних відносин з командою: включає оплату праці кураторів, координаторів, дизайнерів, юристів та інших ключових членів команди, необхідних для реалізації проекту.
2. Підготовка до створення продукту: закупівля необхідних матеріалів, технічна підтримка для монтажу виставки та технічне оснащення (світло, звук, мультимедіа).
3. Проведення події: витрати на оренду простору, транспортування експонатів, монтаж і демонтаж декорацій, а також технічна підтримка.
4. Створення продукту: виготовлення каталогу виставки, розробка і виробництво сувенірної продукції для відвідувачів.
5. Інформаційний супровід: PR-кампанія, реклама в соцмережах, робота зі ЗМІ, а також друк поліграфічної продукції та зовнішньої реклами.
6. Підготовка звітності: підготовка фінансового і змістовного звітів для донорів та послуги аудиту.
7. Непередбачені витрати: резерв коштів для покриття непередбачених витрат або ризиків, що можуть виникнути під час реалізації проекту.

Для проекту Арт-виставка «UKRsapiens» існує низка можливих ризиків, які можуть вплинути на його успішну реалізацію. Далі наведені основні проектні ризики та способи їх мінімізації:

1. Фінансові ризики

Можливі ризики: Недостатність фінансування для покриття всіх витрат проекту (на матеріали, рекламу, оренду простору, оплату роботи команди тощо). Затримки у надходженні коштів від донорів або співфінансування.

Способи мінімізації:

- Диверсифікація джерел фінансування: Залучення кількох донорів, а не покладатися на одного основного фінансиста.

- Резервний бюджет: Виділення частини бюджету як резервного фонду для покриття непередбачених витрат.
- Гнучкий план реалізації: Адаптація графіку реалізації проекту у разі затримок фінансування.

2. Ризики, пов'язані з організацією та логістикою

Можливі ризики: Проблеми з орендою приміщення або відмова від надання локації для виставки в останній момент. Збої у доставці матеріалів, затримки з монтажем виставкових конструкцій.

Способи мінімізації:

- Розробка плану В: Підготовка кількох альтернативних локацій або приміщень, щоб у разі проблем із основною мати резервний варіант.
- Забезпечення запасу часу для підготовки: Початок робіт із монтажу та підготовки локації заздалегідь, щоб мати час на виправлення можливих проблем.

3. Ризики, пов'язані з участю команди

Можливі ризики: Наявність ключових членів команди, без яких неможливо провести певні етапи проекту. Можлива хвороба або звільнення цих людей може призвести до зриву строків.

Способи мінімізації:

- Система дублювання обов'язків: Підготовка резервних співробітників, які можуть виконати важливі завдання у разі відсутності ключових учасників.
- Контракти з відповідними зобов'язаннями: Оформлення чітких договорів із членами команди, що зобов'язують їх забезпечити виконання завдань у термін.

4. Ризики, пов'язані з відвідувачами

Можливі ризики: Низька зацікавленість публіки, недостатній маркетинг і просування заходу, що може призвести до низької кількості відвідувачів.

Способи мінімізації:

- Активна маркетингова кампанія: Використання соціальних мереж, медіа та партнерських каналів для залучення широкої аудиторії.

- Робота з лідерами думок: Залучення відомих особистостей або експертів, які можуть підвищити інтерес до виставки через власну популярність.

5. Ризики зовнішнього середовища

Можливі ризики: Непередбачувані обставини, такі як політична нестабільність, погодні умови (якщо захід проводиться на відкритому просторі), або карантинні обмеження, що можуть призвести до скасування чи переносу заходу.

Способи мінімізації:

- Планування онлайн-формату: Розробка гібридної або повністю онлайн-версії виставки у разі обмеження на фізичне проведення заходу.
- Адаптивний план заходу: Наявність варіантів із перенесенням або зміною формату події у випадку непередбачуваних обставин.

6. Ризики якості продукту

Можливі ризики: Невідповідність якості виставкових матеріалів або робіт заявленому рівню, що може вплинути на імідж виставки та відгуки відвідувачів.

Способи мінімізації:

- Чіткі критерії відбору робіт: Встановлення вимог до учасників виставки щодо якості та відповідності робіт.
- Контроль якості на всіх етапах: Залучення кураторів для контролю якості матеріалів та готових виставкових експонатів.

Також вирішено розглянути ризики, які можуть виникнути під час провадження проєкту «Мистецький хаус». Розглянемо їх у трьох площинах: екзогенні, ендогенні та загальні.

Екзогенні ризики включають у себе:

- 1). Юридичні: Ризик порушення авторських прав або інтелектуальної власності при використанні контенту або творів мистецтва. Вирішення - гарно прописані контракти;
- 2). Економічні: Зміни в економіці можуть призвести до недостатньої платоспроможності аудиторії або спонсорів. Вирішення - помірна ціна, економія на технологічному забезпеченні;

- 3). Природні: Небезпека погодних умов може вплинути на можливість проведення заходу на відкритому повітрі. Вирішення - всі активності всередині павільйону, зробити гнучкий графік;
- 4). Політичні: Зміни у політичному середовищі можуть призвести до негативного впливу на громадське сприйняття та можливість здійснення проєкту. Вирішення - грамотний PR проєкту.

Ендогенні ризики включають у себе:

- 1). Ризики пов'язані із метою проєкту: Невизначеність або непрогнозовані зміни у сприйнятті мети проєкту можуть суттєво вплинути на успішність заходу. Вирішення – чітке позиціонування та PR, робота в інфо-просторі;
- 2). Ресурсні: Наявність потрібних ресурсів не завжди гарантує їх ефективне використання. Вирішення – проведення SWOT аналізу, планування бюджету, закладання коштів на форс-мажорні обставини.

Загальні ризики включають у себе ризики управління проєктом:

- 1). Оцінка: недооцінка чи переоцінка ресурсів, бюджету або часу, потрібного для виконання завдань проєкту. Вирішення: регулярна переоцінка ресурсів, використання методів керування ризиками для ідентифікації можливих проблем на ранніх стадіях;
- 2). Планування: недостатньо деталізований або неясний план дій може призвести до непродуктивних затримок або невиконання завдань. Вирішення: ретельна проробка деталей плану проєкту, уточнення завдань та їх часових рамок, використання програмного забезпечення для управління проєктами;
- 3). Контроль: недостатній контроль за ходом виконання проєкту може призвести до втрати контролю над бюджетом, ресурсами або графіком.
Вирішення: Регулярні зустрічі з командою проєкту для оцінки прогресу та ідентифікації можливих затримок. Використання ключових показників ефективності для моніторингу прогресу та вчасного виявлення проблем;
- 4). Комунікація: недостатня або неефективна комунікація між учасниками проєкту може призвести до непорозумінь, затримок або конфліктів.

Вирішення: створення чіткої системи комунікації, включаючи регулярні звіти, зустрічі та Teams. Використання колективних рішень для вирішення можливих конфліктів та непорозумінь.

Також до загальних відносять організаційні та техніко-технологічні ризики.

Організаційні ризики такі:

1). Структура: неправильна організаційна структура може призвести до нечіткості відповідальності, дублювання завдань або затримок у прийнятті рішень. Вирішення: Перегляд організаційної структури для забезпечення чіткості відповідальності та ефективності комунікації. Встановлення регулярних зустрічей для звітності та обговорення проблем з керівництвом;

2). Ресурси: недостатні або неправильно розподілені ресурси (людські, фінансові, матеріальні) можуть призвести до недостатньої продуктивності або невиконання завдань проєкту. Вирішення: Проведення аналізу потреб у ресурсах та розподіл їх відповідно до пріоритетів проєкту.

Залучення зовнішніх експертів або консультантів для допомоги в управлінні ресурсами.

Техніко-технологічні ризики:

1). Несподівані технічні проблеми з обладнанням, програмним забезпеченням або інфраструктурою можуть призвести до затримок у проведенні заходу або низької якості послуг. Вирішення: Передпродажна перевірка обладнання та програмного забезпечення для уникнення можливих проблем. Наявність плану запасних дій для швидкого вирішення технічних неполадок;

2). Велика залежність від певних технологій або інформаційних систем може створити ризик неспроможності управляти проєктом у випадку виникнення проблем з цими технологіями. Вирішення: Використання різних технологій та інформаційних систем для зменшення ризику технологічної залежності. Постійне оновлення та моніторинг технологій для впровадження новітніх рішень та зменшення ризику.

Проект «Мистецький Хаус» має значні перспективи для розвитку та масштабування, що може забезпечити його довготривале функціонування та вплив на культурний ландшафт. Ось деякі ключові напрямки подальшого розвитку:

1. Розширення програми заходів: З часом «Мистецький Хаус» може охоплювати більше тем, залучаючи ширшу аудиторію. Наприклад, включення тем з екологічного мистецтва, технологій в мистецтві (AR/VR), чи гендерної рівності. Це сприятиме актуальності проєкту та залучатиме нові соціальні групи.
2. Міжнародне співробітництво: Участь міжнародних митців та експертів зможе не тільки розширити горизонти проєкту, а й привернути увагу іноземних партнерів та інвесторів. Це може також включати обмін досвідом, спільні виставки, онлайн-лекції та інші кроскультурні формати.
3. Підтримка та розвиток українських митців: Проєкт може стати платформою для розвитку молодих художників, надаючи їм простір для презентації робіт та доступ до професійних контактів. Створення «інкубатора» для молодих митців або програми резиденцій допоможе забезпечити підтримку національної креативної індустрії.
4. Освітні програми та академії: Створення довготривалих освітніх курсів з тематики мистецтва, культури, самоідентифікації та саморозвитку допоможе побудувати глибокі знання в учасників та посилить зв'язок з громадою. Розвиток онлайн-курсів також дозволить масштабувати проєкт на всю Україну.
5. Поширення впливу через цифрові технології: Створення віртуального «Мистецького Хаусу», який включатиме онлайн-виставки, віртуальні воркшопи та вебінари, дозволить охопити аудиторію за межами фізичної локації. Це також забезпечить доступ до мистецьких заходів для тих, хто не може відвідати проєкт особисто.
6. Фінансова сталінсть через партнерства: Формування стійкої моделі фінансування через партнерства з приватним сектором, грантами та

громадськими організаціями забезпечить сталість проєкту. Розширення взаємодії зі спонсорами та підтримка краудфандингу надасть ресурси для масштабування діяльності.

7. Створення культурного бренду: «Мистецький Хаус» може стати символом інноваційної української культури, відомим не лише в Україні, а й за її межами. Це можливо завдяки активному PR та участі у міжнародних культурних подіях.

Таким чином, розвиток проєкту «Мистецький Хаус» має високий потенціал для створення не тільки сучасного івент-хабу, але й значного культурного руху, що сприятиме розбудові нової української ідентичності та культури.

Висновки до розділу III

Проведено SWOT-аналіз Мистецького Арсеналу та виявлено, що галерея має такі сильні сторони як досвідчений персонал, можливості для залучення грантів, відомий бренд та наявність великих виставкових площ. Слабкими сторонами є повільне оновлення експозицій, тривалі процеси підготовки та бюджетні обмеження.

На підставі SWOT-аналіз Мистецького Арсеналу було запропоновано проєкт, що дозволить вирішити проблему повільного оновлення експозиції, який отримав назву «Мистецький Хаус» — івент-хаб спрямований на генерацію нового контенту, лекторію, воркшопів та сприяння самоідентифікації особистості розвиток креативності та нової культури. Також описано одну із виставок проєкту під назвою «UKRsapiens» та представлено кошторис цього проєкту.

Здійснено опис проєкту, оцінка партнерів проєкту, проведена оцінка ризиків його впровадження, кошторису, подальших перспектив подальшої роботи.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідженнями, було розкрито поставлені завдання, що дозволило нам зробити висновки:

1. Таким чином, аналіз поняття соціокультурні практики розкриває його багатогранність як соціального явища, що розкривається на теоретичному та буденному рівні. Аналіз наукових праць дозволив стверджувати, що соціокультурні практики виступали предметом досліджень таких філософських течій, а саме структуралізм – М. Фуко, А. Гідденс, аналітична філософія – Ю. Габермас. Їх сутність та основні форми прояви розкрито у дослідженнях соціолога П. Бурд'є, орієнталіста Е. Саїда, а також таких культурологів як Н. Еліаса, С. Холла, С. Дичковського, О. Копієвської та інших. Ці дослідження розкривають соціокультурні практики як складний механізм трансляції культурних цінностей у сучасному суспільстві.

Соціокультурні практики охоплюють широкий спектр форм прояву від мистецько-видовищних форм (перформанси, інсталяції, презентації, воркшопи із майстер-класами), просвітницьких проєктів, виставкової діяльності, імерсійних виставок, благодійних мистецьких виставок та інших. Саме широка варіативність соціокультурних практик робить їх ефективним інструментом формування та презентації національної ідентичності спільноти.

2). У сучасних умовах інформаційної війни, національна ідентичність стала одним з провідних елементів української культури та безпекового середовища загалом. Виділено два основні рівні розкриття національної ідентичності: академічний та практичний. Академічний представлений теоретичними працями, у яких здійснено аналіз сутності поняття національної ідентичності у сучасній соціогуманітарній сфері, зокрема у працях Е. Гелнера, В. Даренської, М. Козловець, Л. Нагорної, О. Рафальського, Е. Сміта. Практичний втілено у державній культурній політиці. Виявлено, що національна ідентичність в Україні визначається через комплекс культурних, освітніх, медійних і соціальних практик, що передбачені «Стратегією утвердження української національної та

громадянської ідентичності на період до 2030 року», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 року № 1322.

3. Таким чином, розкрито поняття галереї як закладу, призначеного для виставлення, збереження, дослідження та популяризації творів візуального мистецтва та інших культурних об'єктів. За критерієм форми власності галереї поділяють на приватні та державні. Висвітлено такі функції художніх галерей як просвітницька, виховна, репрезентативна та збереження культурної спадщини. Під час їх реалізації, в умовах воєнного стану, національна ідентичність виступила важливим орієнтиром для девелопменту соціокультурних практик художніх галерей.

Проаналізовано нормативно-правові засади функціонування художніх галерей як базових закладів культури в Україні та світі. Зокрема проведено огляд терміну базової мережі закладів культури, здійснено аналіз законодавства України та низки іноземних країн – Європи (Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії, Німеччина), США, Аргентини, Китаю та Японії. Виявлено, що у американському, європейському та азійському регіонах рівномірно присутнє основне законодавство, що стосується галерейної діяльності та захисту культурних цінностей.

4. Досліджено найвідоміші культурно-мистецькі проекти художніх галерей міста Києва державної власності в умовах воєнного стану. На основі періодизації Ю. Онищенко, прослідковано чотири основні періоди розвитку галерейної діяльності в Україні: 1. Зародження (кінець 1980-х – початок 1990-х рр.); 2. Розвиток (кінець 1990-х); 3. Розповсюдження (початок 2000-х років) та 4. Наслідки Революції Гідності (2013-2014 рік). У нашому дослідженні ми акцентували увагу на виставки державних художніх галерей, орієнтованих на національну ідентичність у період воєнної агресії проти України. Серед таких виставок: «Іменем твоїм», «На часі. Владислав Шерешевський», «Безпілотник над імперією. Ігор Гусєв», «Життя українських людей. Максим Малильо» (Національний музей «Київська картинна галерея»), «Марія Малює», «Боривітер», «Кола Сільваші», «Світ Сковороди» (Національний культурний

центр «Український дім»), «Футуромарення», «Форми присутності», «Серце землі», «Співіснування», «АГАПЕ» та Книжковий арсенал (НКММК «Мистецький Арсенал») Встановлено, що більшість виставок та проєктів фокусують увагу глядача на рефлексії національної ідентичності у контексті збереження культурної спадщини та інтерпретацій екзистенційних питань сьогодення.

5. Проаналізовано соціокультурні практики приватних галерей міста Києва в умовах правового режиму воєнного стану на прикладі таких закладів як PinchukArtCentre («Об'єднані», «Inside Out», дослідницьку і освітню платформи), ЦСМ «Білий світ» («Воєнний стан», «Гіпоглікемія», «Зустріч у бомбосховищі»), Галерея Portal 11 («АЗОВСТАЛЬ», «Формальні історії», «Втрачене / Знайдене», «Точка розгортання»), Voloshyn Gallery («Говорю про себе? Говорю про тебе», «Індекс», «Промінь входить у ґрунт»), Щербенко Арт Центр («Сонце, сонце, освітлюй тіні», «Боротьба») у період з 2022 по 2024 роки. На підставі огляду, можна відзначити, що київські приватні галереї фокусують свої проєкти на репрезентацію національну ідентичність через призму сучасний воєнних викликів та культурних травм українського суспільства. Основними формами івентів є експозиційна діяльність, освітні кластери, благодійні ініціативи, соціальні проєкти, воршопи та майстер-класи. Завдяки залученню нових форматів та соціальних ініціатив вони трансформують свої галерейні простори у дискусійні платформи та арт хаби з залученням відвідувачів, експертів та митців.

6. На основі проведеного SWOT-аналізу соціокультурної діяльності НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ», було виявлено сильні та слабкі сторони функціонування закладу. До сильних сторін належать: міжнародні та національні колаборації, брендування, масштабність проєктів та високий рівень проєктного менеджменту. До слабких, на нашу думку, можна віднести – залежність від державного фінансування, недостатній рівень інтерактивності виставок для відвідувачів, довгі періоди зміни експозицій. Відповідно встановлених факторів, розроблено проєкт «Мистецький хаус», який спрямований на вирішення

зазначених проблеми щодо підвищення частоти оновлення експозицій та залучення відвідувачів, що сприятиме розвитку Мистецького Арсеналу.

7. «Мистецький хаус» – це авторський проєкт івент-хабу, орієнтований на генерування нового контенту, лекторію, воркшопів та сприяння самоідентифікації особистості розвиток креативності та нової культури та становить суспільно-державну цінність, основні складові якого націлені на поширення культури та самоідентифікації. Основними цілями проєкту є:

1. збереження самоідентифікації особистості та розвиток креативного мислення;
2. мотивування до створення нового контенту для репрезентації національної культури;
3. покращення інфраструктури експозицій НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ».

У проєкті розкрито різні аспекти реалізації проєкту, а саме: партнерів проєкту, кошторис, також ризики внутрішнього та зовнішнього середовища під час впровадження соціокультурних практик, обґрунтування потенціалу трансформації «Мистецького хаусу» з івент-хабу в культурний рух, що сприятиме розбудові нової української ідентичності та культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білий світ. Простір: офіційний сайт. (2024) URL: <https://whiteworld.net/contact/> (дата звернення 09.10.2024).
2. Благодійний майстер-клас зі сценічної мови у Білому Світі: проєкт (2024). URL: <https://whiteworld.net/news-and-events/scen-mova.html> (дата звернення: 09.10.2024).
3. Виставка Азовсталь: виставка (2024). URL: <https://portal11.com.ua/vystavka-azovstal/> (дата звернення: 10.10.2024).
4. Віледж. Галерея сучасного мистецтва та винний бар Avangarden біля Львівської площі: сайт (2021). URL: <https://www.village.com.ua/village/food/new-place/317669-kyiv-avangarden-gallery-wine-bar> (дата звернення: 01.11.2024).
5. Вовкун В. В. Масова культура та проблеми формування особистості: історико-культурологічний контекст. *Культура і сучасність: альманах*. Київ: НАКККиМ, 2011. № 1. С. 76-81.
6. Гелнер Е. Нації та націоналізм. Київ : Таксон, 2003. 300 с.
7. Групова виставка «Втрачене / Знайдене».: виставка (2023). URL: <https://portal11.com.ua/galereya-portal-11-predstavlyaye-grupovu-vystavku-vtrachene-znajdene> (дата звернення: 24.11.2024).
8. Даренська В. Історіософські виміри феномену національної ідентичності. *Практична філософія*. 2009. № 2. С. 84–91.
9. Глосарій з гібридних загроз / Erasmus+ project WARN “Academic Response to Hybrid Threats”. 2024. 203 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/29379>
10. Домащук Х. Арт-галерея як предмет суспільно-гуманітарного знання. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів, 2017. № 32. С. 121 – 129.
11. Заїка Г. Г. Галерейна справа в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне*

- партнерство: матеріали міжнародного симпозиуму, присвяченого 50-річчю Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: НАКККиМ, 2019. С. 165-166.
12. Закон України «Про авторське право і суміжні права». *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 2023. № 57. С. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855> (дата звернення: 23.11.2024).
 13. Закон України «Про інформацію». *Відомості Верховної Ради України*. Київ, 1992. № 48. С. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
 14. Закон України «Про культуру». *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. С. 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
 15. Закон України «Про музеї та музейну справу». *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 25. С. 191. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-вр#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
 16. Закон України «Про охорону культурної спадщини». *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 39. С. 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
 17. Інформація про PinchukArtCentre: офіційний сайт. (2024). URL: <https://new.pinchukartcentre.org/about> (дата звернення: 23.11.2024).
 18. Історія Українського Дому: офіційний сайт. (2024). URL: <https://www.uadim.in.ua/history> (дата звернення: 23.11.2024).
 19. Кабінет Міністрів України. Постанова від 15 грудня 2023 р. № 1322: Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках. Київ, 2023.

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-p#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
20. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 16 лютого 2024 р. № 141-р: Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року. Київ. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-2024-p#Text> (дата звернення: 23.11.2024).
21. Козловець М. А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 558 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/6217/1/kozlovez_monograf.pdf (дата звернення: 22.10.2024).
22. Козловець М.А. Національна ідентичність як соціокультурний феномен. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2011. № 60. С. 3 – 11. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=VZhDU_2011_60_3 (дата звернення: 22.10.2024).
23. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): дисертація доктора культурології. Київ. НАКККиМ, 2018. 487 с.
24. Мистецький Арсенал. Виставка про наші відчуття: виставка (2022). URL: <https://artarsenal.in.ua/vystavka/vystavka-pro-nashi-vidchuttya/> (дата звернення: 01.11.2024).
25. Мистецький Арсенал. Книжковий Арсенал: проєкт (2024). URL: <https://book.artarsenal.in.ua/> (дата звернення: 01.11.2024).
26. Мистецький арсенал. Місія інституції: вебсайт (2024). URL: <https://artarsenal.in.ua/pro-nas/misiya/> (дата звернення: 01.11.2024).

27. Мистецький Арсенал. Олена Турянська. Агапе. Абсолютна любов: виставка (2024). URL: <https://artarsenal.in.ua/vystavka/olena-turyanska-agape-absolyutna-lyubov/> (дата звернення: 01.11.2024).
28. Мистецький Арсенал. Співіснування із темрявою: виставка (2022). URL: <https://artarsenal.in.ua/vystavka/spivisnuvannya-z-temryavoju> (дата звернення: 01.11.2024).
29. Мистецький Арсенал. Фестиваль «Різні разом»: проєкт (2024). URL: <https://artarsenal.in.ua/rizni-razom> (дата звернення: 01.11.2024).
30. Митець: офіційний сайт (2024). URL: <http://mytets.com/> (дата звернення: 01.11.2024).
31. Міжнародний книжковий фестиваль. Книжковий Арсенал. Історія фестивалю: проєкт (2024). URL: <https://book.artarsenal.in.ua/pro-nas/istoriya-festyvalyu/> (дата звернення: 01.11.2024). 3
32. Мітець. Галерея Карась: про галерею (2024). URL: <https://mitec.ua/category/institutes/karas-galereya/> (дата звернення: 01.11.2024).
33. Мітець. Галерея Лавра: про галерею (2024). URL: <https://mitec.ua/category/institutes/galereya-lavra/> (дата звернення: 01.11.2024).
34. Музей Ханенків. Про музей (2024). URL: <https://khanenko.museum/uk/pro-museu> (дата звернення: 01.11.2024).
35. Нагорна Л.П. Ідентичність національна. Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й. Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ.: Видавництво «Наукова думка», 2005. 672 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Identychnist_nacionalna (дата звернення: 01.11.2024).
36. Нагорна Л.П. Регіональна ідентичність: український контекст. Київ: ІПіЕНД імені І.Ф.Кураса НАН України, 2008. 405 с.

37. Національний музей «Київська картинна галерея»: офіційний сайт (2024). URL: <https://knag.museum/index.php/uk/muzei/about-us> (дата звернення: 01.11.2024).
38. Національний музей «Київська картинна галерея». Минулі виставки: проєкти (2024). URL: <https://knag.museum/index.php/uk/exhibitions-ua/past-2> (дата звернення: 01.11.2024).
39. Національний Художній Музей України. Мітець: про галерею (2024). URL: <https://mitec.ua/category/institutes/natsionalniy-hudozhniy-muzey-ukrayini/> (дата звернення: 01.11.2024).
40. Рафальський О. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність, авт. кол.: (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с. URL: <https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/Tsyvilizatsijna-identychnist-ukrainstva..pdf> (дата звернення: 22.10.2024).
41. Оголена натура: виставка (2023). URL: <https://whiteworld.net/news-and-events/sketching-in-white-world-060823.html> (дата звернення: 01.11.2024).
42. Онищенко Ю. М. Особливості розвитку київських художніх галерей в контексті формування українського арт-ринку кінця ХХ – початку ХХІ століття: дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр. Київ: НАКККіМ, 2020. 95 с. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/1904> (дата звернення: 01.11.2024).
43. Персональна виставка Андрія Чижова «Motherland»: виставка (2023). URL: <https://portal11.com.ua/personalna-vystavka-andriya-chyzhova-motherland/> (дата звернення: 01.11.2024).
44. Персональна виставка Ореста Манецького «Точка Розгортання»: виставка (2024). URL: <https://portal11.com.ua/personalna-vystavka-oresta-manetskogo-tochka-rozgortannya/> (дата звернення: 01.11.2024).

45. Персональна виставка Сергія Притули. Формальні історії: виставка (2022). URL: <https://portal11.com.ua/personalna-vystavka-oleksandra-prytuly-formalni-istoriyi/> (дата звернення: 01.11.2024).
46. Персональна виставка. Аглаї Ногіної «Архіпелаг»: виставка (2024). URL: <https://portal11.com.ua/personalna-vystavka-aglayi-noginoyi-arhipelag/> (дата звернення: 01.11.2024).
47. Поворот на Ірпінь. Авторська екскурсія Оксани Цюпи: проєкт (2023). URL: <https://whiteworld.net/news-and-events/povorot-na-irpin-avtorska-ekskursiya-oksani-tsyupi.html> (дата звернення: 01.11.2024).
48. Про нас. Imagine Point: офіційний сайт (2024). URL: <https://imaginepoint.gallery/ua/about> (дата звернення: 01.11.2024).
49. Рева Т. С. Ревіталізація культурної спадщини як інструмент формування громадської ідентичності (театральний вимір 2023–2024 рр.). *Культурологічний альманах*, 2024. (3), 350–355. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.3.41>
50. Сміт Е. Національна ідентичність. Київ : «Основи», 1994. 223 с.
51. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
52. Терещенко К. В. Національна ідентичність як складова системи соціальної ідентичності особистості. *Вісник післядипломної освіти*. 2010. № 31. С. 392–399.
53. Топ 10 київських галерей та центрів сучасного мистецтва: вебсайт (2024). URL: <https://artslooker.com/top-10-kiiivskikh-galerey-ta-centriv-suchasnoho-mistetstva/> (дата звернення: 01.11.2024).
54. Триптих арт. Галерея сучасного мистецтва. Виставки: вебсайт (2024). URL: <https://www.triptych-art.com/archive-exhibitions-gallery> (дата звернення: 01.11.2024).
55. Українська бібліотечна енциклопедія: офіційна сторінка (2024). URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/Базова%20мережа%20закладів%20культури> (дата звернення: 01.11.2024).

56. Хлисту́н Д. М. Репрезентація національної ідентичності у художніх галереях міста Києва. Матеріали VIII Всеукраїнської національної конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасних науковий вимір». Київ: НАКККиМ. 2024. С. 98-99.
57. Хронологія Білого світу: проєкти (2024). URL: <https://whiteworld.net/timeline/> (дата звернення: 02.11.2024).
58. Центр сучасного мистецтва. Виставки. Виставка Першої Міжнародної Трієнале Малюнка «Слава Україні!» (2023). URL: <https://whiteworld.net/gallery-exhibitions/glory-to-ukraine-2023.html> (дата звернення: 02.11.2024).
59. Центр сучасного мистецтва. Виставки. Владислав Шерешевський «Sixty»: виставка (2024). URL: <https://whiteworld.net/gallery-exhibitions/vladyslav-shereshevsky-sixty.html> (дата звернення: 02.11.2024).
60. Центр сучасного мистецтва. Виставки. Владислав Шерешевський. Воєнний стан: виставка (2022). URL: <https://whiteworld.net/gallery-exhibitions/vladyslav-shereshevskiy---voynnyi-stan.html> (дата звернення: 02.11.2024).
61. Центр сучасного мистецтва. Виставки. Ростислав Лужецький «Гіпоглікемія»: виставка (2022). URL: <https://whiteworld.net/gallery-exhibitions/rostylav-luzhetsky-quot-hypoglycemiaquot-.html> (дата звернення: 02.11.2024).
62. Центр сучасного мистецтва. Виставки. Сергій Божко, Ігор Гусєв «Зустріч у бомбосховищі»: виставка (2023). URL: <https://whiteworld.net/gallery-exhibitions/zustrich-u-bomboskhovyshchi.html> (дата звернення: 02.11.2024).
63. Центр сучасного мистецтва. Крамниця. (2024) URL: <https://whiteworld.net/shop/> (дата звернення: 02.11.2024).
64. Щербенко Артцентр. Всі проєкти: виставки (2024). URL: <https://www.shcherbenkoartcentre.com/uk/project/> (дата звернення: 02.11.2024).

65. Я Галерея. Виставки: проєкти. (2024) URL: <http://yagallery.com/archive/exhibitions> (дата звернення: 02.11.2024).
66. Americans with Disabilities Act of 1990. URL: <https://www.dol.gov/general/topic/disability/ada> (дата звернення: 02.11.2024).
67. Anderson B. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London : Verso, 1983. 271 p.
68. Bourdieu P. *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Illustrated ed., reprint. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1984. 613 p.
69. Charities Act. 2011 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/25> (дата звернення: 02.11.2024).
70. Copyright Act of 1976. URL: <https://www.copyright.gov/title17/> (дата звернення: 02.11.2024).
71. David O., Bar-Tal D. A sociopsychological conception of collective identity: The case of national identity as an example. *Personality and Social Psychology Review*, 2009. 13(4). P. 354-379.
72. Думчук Gallery. Проєкти. (2024). URL: <https://dymchuk.com/proekty/> (дата звернення: 02.11.2024).
73. Foucault M. *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. New York : Vintage Books, 1977. 333 p. 7
74. Fukuyama F. Why national identity matters. *Journal of Democracy*, 2018. 29 (4), P. 5-15.
75. Giddens A. *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Cambridge : Polity Press, 1991. 256 p.
76. Giddens A. *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. University of California Press, 1984. 402 p.
77. Goldens. Історія дому: офіційний сайт. (2024) URL: <https://gs-art.com/about-us/#history-of-house> (дата звернення: 02.11.2024).
78. Grundgesetz. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html> (дата звернення: 02.11.2024).

79. Habermas J. *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society*. Jürgen Habermas. Cambridge : Polity Press, 1991. 283 p.
80. Habermas J. *The Theory of Communicative Action*. Boston : Beacon Press, 1984. Vol. 1: Reason and the Rationalization of Society. 465 p.
81. Halbwachs M. *On Collective Memory*. Chicago : University of Chicago Press, 1992. 256 p.
82. Hall S. *Cultural Studies: Two Paradigm*. London : Sage Publications, 1980. P. 173–187.
83. İnaç, H., Ünal, F. The construction of national identity in modern times: Theoretical perspective. *International journal of humanities and social science*, 2013, 3.11. P. 223-232.
84. Kowert Paul A. *National identity: Inside and out. Origins of National Interests*. Routledge, 2012. P. 1-34.
85. PinchukArtCentre. «Ми тут» Inside Out, глобальний мистецький проєкт JR: проєкт (2023). URL: <https://new.pinchukartcentre.org/exhibitions/jr-ua> (дата звернення: 02.11.2024).
86. PinchukArtCentre. Виставка 18 номінантів та номінанток на Премію PinchukArtCentre 2022: проєкт (2022). URL: <https://new.pinchukartcentre.org/exhibitions/pac-2022-shortlisted> (дата звернення: 02.11.2024).
87. PinchukArtCentre. Виставка 21 номінантки та номінанта на Премію Future Generation Art Prize 2024: проєкт (2024). URL: <https://new.pinchukartcentre.org/exhibitions/future-generation-art-prize-2024> (дата звернення: 04.11.2024).
88. PinchukArtCentre. Публічні програми. (2024) URL: <https://new.pinchukartcentre.org/public-program> (дата звернення: 04.11.2024).
89. PinchukArtCentre. Художні виставки. (2024) URL: <https://new.pinchukartcentre.org/exhibitions> (дата звернення: 04.11.2024).

90. Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act 1990. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1990/9/contents> (дата звернення: 04.11.2024).
91. Portal 11. 1-24 липня 2022 року. У Швейцарії. Муніципалітет К'яссо. Представлено роботи українського художника Івана Турецького: проєкт (2022) URL: <https://portal11.com.ua/1-24-lypnya-2022-roku-u-shvejtsariyi-munitsypalitet-k-yasso-predstavleno-roboty-ukrayinskogo-hudozhnyka-ivana-turetskogo/> (дата звернення: 04.11.2024).
92. Portal 11. Події: проєкти (2024) URL: <https://portal11.com.ua/exhibitions/> (дата звернення: 04.11.2024).
93. Portal 11. Про галерею: офіційний сайт (2024). URL: <https://portal11.com.ua/gallery/> (дата звернення: 04.11.2024).
94. Research Platform Online Tool. Дослідницька платформа: проєкт (2024) URL: <https://archive.pinchukartcentre.org/> (дата звернення: 04.11.2024).
95. Shulman S. The Contours of Civic and Ethnic National Identification in Ukraine. EUROPE-ASIA STUDIES, 2004. Vol. 56, No. 1. P. 35-56.
96. The Copyright, Designs and Patents Act 1988. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents> (дата звернення: 05.11.2024). 1
97. The Equality Act 2010. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/section/44> (дата звернення: 05.11.2024).
98. The Museums and Galleries Act. 1992. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1992/44/contents> (дата звернення: 04.11.2024).
99. The Naked Room: виставки (2024). URL: <https://www.thenakedroom.art/shows/> (дата звернення: 02.11.2024).
100. The Naked Room. Про галерею: офіційний сайт (2024). URL: <https://www.thenakedroom.art/about> (дата звернення: 02.11.2024).

101. The National Heritage Act 1983.
URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/47/contents> (дата звернення: 02.11.2024).
102. The National Historic Preservation Act of 1966.
URL: <https://www.nps.gov/subjects/archeology/national-historic-preservation-act.htm> (дата звернення: 02.11.2024).
103. Visual Artists Rights Act of 1990.
URL: <https://www.congress.gov/bill/101st-congress/house-bill/2690> (дата звернення: 02.11.2024).
104. Voloshyn Gallery. Виставки (2024). URL: <https://voloshyngallery.art/uk/exhibitions/past/2022/> (дата звернення: 02.11.2024).
105. Williams R. Culture and Society 1780-1950. Raymo– London : Columbia University Press, 1958. 314 p.

ДОДАТОК А

СПОНСОРИ ПРОЄКТУ «МИСТЕЦЬКИЙ ХАУС» НА БАЗІ НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

Партнер	Мета партнерства	Мотиви	Процеси формування партнерств	Предмети партнерств	Умови і засоби формування партнерств	Результати (наслідки) партнерства
Органи державної влади						
Міністерство культури та стратегічних комунікацій України	Створення проєкту «Мистецький хаус», що передбачає проведення щорічного івенту весною спрямованого на генерацію нового проєкту та зацікавленості у цьому суспільства	Мотиви: 1.Збереження самоідентифікації особистості, розвиток креативності у сфері культури 2. Стимулювання створення нового контенту 3. Покращення інфраструктури експозицій даного музею. Мотиви партнера 1.Підтримка та розвиток культурних інституцій як НКММК “Мистецький Арсенал” 2.Сприяння створенню нового контенту, лекторію,воркшопів з метою сприяння	1.Встановлення контактів з МКіСК України. 2. Пошук пропозицій, встановлення тезисів та їх узгодження, підписання угоди про партнерство. 3.Розробка документації щодо ідеї проєкту та його реалізації.	1.Оновлення експозиційної зали на період березень-травень, повна зміна та переформатування простору. 2.Створення лекторіїв, воркшопів та креативної зони для розвитку потенціалу, попередньо технічно оснащеними 3.Змінено підхід громадськості до розуміння важливості проведення культурно-мистецьких заходів та їх важливості для формування професійного розвитку.	Умови і засоби наші: 1.Фінансова підтримка з боку МКіСК України 2. Надання простору для проведення заходу з боку НКММК “Мистецький Арсенал” 3. Довгострокове партнерство та вдосконалення Умови і засоби партнера 1.Залучення працівників культурно-мистецької сфери для проведення заходів 2. Співфінансування проєкту 3. Можливість провадити політику збереження культурної ідентичності через цей проєкт.	1.Оновлення у проведенні мистецьких заходів для НКММК “Мистецький Арсенал”. 2. Створення абсолютно нового проєкту націленого на сприяння самоідентифікації особистості розвиток креативності та нової культури. 3. Залучення громадянського суспільства та підвищення їхнього інтересу.

		самоідентифікації особистості 3. Розвиток креативності та нової культури.				
Бізнес різні організації	Сприяння впізнаваності свого бренду, його розвитку,, сприяння у зацікавленості громадськості, залучення працівників креативної сфери	Мотиви Ваші: 1.Залучення працівників із бізнесу для створення нового контенту. 2. Отримання фінансування та отримання певної інфраструктури Мотиви партнера 1.Отримання реклами для свого бізнесу та розголос. 2. Розвиток креативної сфери	1.Вибір представників бізнесу, що можуть бути залучені 2.Встановлення контактів із представниками бізнесу та пошук пропозицій 3.Розробка угод між сторонами щодо зобов'язань	1. Залучення представників бізнесу як спікерів для лекторіїв та майстер класів 2.. Розробка та впровадження навчальних програм від бізнесу для громадськості 3. Створення експозиційних залів, що присвячене представникам бізнесу та їх продукції	Умови і засоби Ваші: 1.Надання простору для здійснення реклами бізнесу 2.Довгострокове партнерство із представниками бізнесу 3.Фінансова підтримка з боку бізнесу Умови і засоби партнера 1.Залучення працівників бізнесу для проведення лекцій та майстер-класів 2.Фінансування проекту	1.Підвищення інтересу бізнесу до соціокультурних проєктів 2.Розвиток позитивного іміджу для залучених представників бізнесу 3.Розвиток культурних проєктів у купі із представниками бізнесу
Медіа 1+1 Медіа, Новий канал	Висвітлення події одним із перших, здійснення розголосу унікальності події	Мотиви Ваші: 1.Зробити впізнаваність проєкту 2.Залучення нових сторін для проведення колаборацій 3. Реклама та PR проєкту Мотиви партнера 1. Залучення для підтримки та розвитку інституцій через засоби медіа	1.Встановлення контактів із представниками 1+1 Медіа та Новим Каналом 2. Узгодження партнерської угоди 3.Розробка спільних промо-матеріалів для реклами проєкту	1.Залучення представників медіа як спікерів 2. Збільшення ролі медіа у житті проєкту, його PR. 3. Змінено підхід громадськості до розуміння важливості проведення культурно-мистецьких заходів та їх важливості для формування професійного розвитку.	Умови і засоби Ваші: 1.Фінансова підтримка з боку 1+1 медіа. 2. Надання простору для зйомок заходу з боку НКММК 3.Надання стенду для PR 1+1 медіа Умови і засоби партнера 1.Залучення працівників медіа для проведення лекцій та майстер-класів 2.Фінансування проєкту 3.Можливість провадити політику збереження культурної ідентичності через засоби ЗМІ	1.Підвищення інтересу медіа до соціокультурного проєкту. 2. Розвиток культурних проєктів у купі із представниками медіа. 3.PR проєкту з боку представників медіа.

		2.Поширення інформації про проєкт та власне про медіа-холдинг 3.Створення позитивного іміджу				
Громадянське суспільство		<p>Мотиви Ваші:</p> <p>1.Показати, що проєкт відкритий перед громадськістю</p> <p>2.Залучити представників громадянського суспільства до участі у проєкті</p> <p>3.Позитивний імідж</p> <p>Мотиви партнера</p> <p>1.Залучення громадськості до проєкту</p> <p>2.Сприяння у розвитку проєкту</p> <p>3.Розвиток креативної сфери</p>	<p>1. Зустріч з представниками громадянського суспільства</p> <p>2. Залучення представників до обговорення проєкту та пропозицій</p> <p>3.Формування документу щодо пропозицій та шляхи їх впровадження</p>	<p>1.Залучення представників громадськості до обговорень.</p> <p>2. Удосконалення проєкту.</p>	<p>Умови і засоби Ваші:</p> <p>1.Взаємодопома</p> <p>2. Надання спеціального простору для обговорення пропозицій.</p> <p>3. Створення простору для панельної дискусії із представниками громадськості громадянського суспільства</p> <p>Умови і засоби партнера</p> <p>1.Створення позитивного іміджу проєкту</p> <p>2.Допомога у його удосконаленні шляхом незаангажованої думки</p>	<p>1. Допомога в удосконаленні та розвитку проєкту із перспективою на майбутнє.</p> <p>2. Залучення нових сторін через інтерес громадянського суспільства</p>

ДОДАТОК В

ПАРТНЕРИ ПРОЄКТУ «МИСТЕЦЬКИЙ ХАУС» НА БАЗІ НКММК «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

Партнер	Мега колаборації	Наявні ресурси обраного партнера	Можливості обраного партнера для нарощування можливостей проєкту	Можливості обраного партнера для розширення аудиторії проєкту	Інші переваги колаборації
<p>Дизайн та мода</p> <p>Бренди одягу: omelia_atelier та SYNDICATE</p>	<p>можливість представити сучасні бренди українського одягу для створення нової української культури.</p> <p>OMELIA – український редизайн-бренд з Києва, створений у 2020 році. Їхня місія – показати красу в її різноманітті. Проєкти OMELIA спрямовані на підвищення рівня толерантності та сприйняття серед аудиторії. Вони не поділяють людей за зовнішністю, статтю чи расою. OMELIA переробляє вінтажні та стандартні сорочки. Таким чином вони не забруднюють планету відходами перевиробництва і дають одягу друге життя.</p> <p>SYNDICATE - незалежний київський бренд, заснований у 2010 році, був одним із перших брендів вуличного одягу в Україні та досі представляє комфортний вуличний стиль в колекціях та співпрацюючи з талантами з різних мистецьких середовищ.</p> <p>Натхненний яскравою андеграундною культурою Києва та пристрасною до матеріальних інновацій, SYNDICATE пропонує свіжий погляд на сучасну міську уніформу.</p>	<p>1. ексклюзивний одяг, з яким можуть познайомитись відвідувачі заходу</p> <p>2. широка можливість представити продукцію на різні асортименти (верхній та нижній одяг) та виготовлення продукції</p> <p>3. лояльні аудиторії та співпраці із відомими людьми українського мас-медіа</p>	<p>1. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну аудиторію в мережі Instagram, у omelia - 20,6 тис. чит., а у syndicate - 37 тис. чит.</p> <p>2. створення спеціальних зон для ознайомлення відвідувачів із продукцією брендів</p> <p>3. надання додаткового персоналу для співпраці у цхх зонах</p> <p>4. Залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів</p>	<p>1. можливість залучення своїх аудиторій, поціновувачів легкого та спокійного (omelia) та справжніх хіпстерів та андегранд людей із різних субкультур (Syndicate) для популяризації проєкту та різноманіття та багатогранності аудиторії</p> <p>2. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну аудиторію в мережі Instagram, у omelia - 20,6 тис. чит., а у syndicate - 37 тис. чит.</p> <p>3. випуск лімітованої продукції задля залучення аудиторії на проєкт, присвяченої до даного проєкту</p>	<p>* можливість поширення та розвиток для всіх сторін проєкту через бартер</p> <p>*збільшення аудиторії, оскільки бренди популярні за кордоном</p>
<p>Музика</p> <p>Ziferblat band</p>	<p>можливість залучення музичного супроводу для проєкту з метою ідеального його завершення.</p> <p>Ziferblat український музичний гурт, який складається із трьох учасників: Даніла Лещинського (соліст),</p>	<p>1. чуттєва музика та вміння грати на музичних інструментах</p> <p>2. наявна музична техніка, яку не треба брати в оренду</p>	<p>1. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну аудиторію в мережі Instagram - 37,9 тис.</p>	<p>1. можливість залучення своїх аудиторій, поціновувачів музики бенду</p> <p>2. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну</p>	<p>*створення крутого аранжування та музичного супроводу;</p> <p>*медійний розголос та підвищення</p>

	Валентина Лещинського (гітарист), Федора Ходакова (барабанщик)	3.медійність, за допомогою якої вони зможуть залучити інших представників медіа	2..Залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів, а також у Creator Hub для майстер-класів	аудиторію в мережі Instagram - 37,9 тис 3..ексклюзивний виступ та презентація нової пісні	інтересу медіа до даного соціокультурного проєкту
Література та видавництво Книгарня СЕНС	співпраця з книгарнею задля представленого української літератури Книгарню-кав'ярню "СЕНС" було засновано у грудні 2021 року як місце, де люди різного віку, професій, соціального статусу, інтересів об'днуються навколо книжок, як спільної цінності. Наша мета – зробити книжки частиною щоденного життя людини. Тож, крім локації в центрі Києва, де можна випити кави, зустрітися з однодумцями та власне придбати книжку, ми відкрили інтернет-магазин. Де б ви не знаходились, всього кілька кліків і вашу бібліотеку буде легко поповнено.	1. наявність літератури на будь-який смак, у тому числі сучасної української літератури, яку можна продавати. 2. наявність крутих спікерів, осіб, що дійсно горять читанням 3. наявність барист та представників кухні для виготовлення гостям заходу смачної кави та десертів для частування, ідеально для фудкорт-зони нашого заходу. 4. наявна техніка для того щоб можна було зробити круті позиції для фудкорт зони проєкту	1. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну аудиторію в мережі Instagram - 22 тис. читачів. 2. Залучення представників для участі в лекторіях для повноцінних виступів, наприклад Марини Чернявської - головної у СЕНСі. 3. створення спеціальних зон для того, щоб відвідувачі могли ознайомитись із продукцією книгарні. 4. створення фудкорт зони для того щоб скуштувати каву книгарні та запропоновані десерти до неї.	1. реклама нашого проєкту де вони братимуть участь через чисельну та лояльну аудиторію в мережі Instagram - 22 тис. читачів. 2. можливість залучення своєї аудиторії, поціновувачів книг, кави та десертів, молодих людей, яким подобається це. 3. презентація нових книг та надходжень у книгарню, що збільшить аудиторію проєкту.	*.відкриття нових українських письменників для аудиторії проєкту *Розвиток культурних проєктів

КОШТОРИС ПРОЄКТУ

Організація-донор	Фінансування проєкту, у %	Фінансування проєкту сума у грн.
Розділ I. Надходження		
1. Український культурний фонд	50%	2 500 000
2. Співфінансування	50%	2 500 000
2.1. Кошти організацій-партнерів (PinchukArtCentre)	10%	500 000
2.2. Виконавчий комітет Печерської РДА	10%	500 000
2.3. ТОВ "GlobalLogic Україна"	12%	600 000
2.4. ТОВ "Нова пошта"	12%	600 000
3. Власні кошти		
4. Реінвестиції	6%	300 000
Розділ II. Витрати		
1.1. Оформлення договірних відносин з командою		500 000
2. Підготовка до створення продукту		800 000
2.1. Підготовка матеріалів		500 000
2.2. Технічна підтримка		300 000
3. Проведення події		1 200 000

3.1. Оренда приміщення		600 000
3.2. Логістика		200 000
3.3. Декорації та технічне оформлення		400 000
4. Створення продукту		600 000
4.1. Каталог виставки		300 000
4.2. Сувенірна продукція		300 000
5. Інформаційний супровід		1 100 000
5.1. Розміщення прес-анонсів		300 000
5.2. Соцмережі та реклама		500 000
5.3. Поліграфія та зовнішня реклама		300 000
6. Підготовка звітності		300 000
6.1. Підготовка фінансового звіту		100 000
6.2. Підготовка змістового звіту		100 000
6.3. Підготовка аудиторського звіту		100 000
7. Непередбачені витрати		500 000
Загальна сума		5 000 000